

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O SPREMNOSTI
OBRAMBENOG SUSTAVA, PROVOĐENJU
KADROVSKE POLITIKE I UKUPNOM STANJU U
ORUŽANIM SNAGAMA REPUBLIKE HRVATSKE

Zagreb, prosinac 2005.

SADRŽAJ

1. UVOD	3
2. SIGURNOSNO OKRUŽENJE	4
Interesi i ciljevi Republike Hrvatske.....	5
Prijetnje i rizici.....	6
3. OBRAMBENA POLITIKA I PLANIRANJE	7
Strateško planiranje.....	7
Plan obrane.....	8
Obrambene pripreme.....	10
Međunarodna obrambena suradnja.....	11
Približavanje NATO-u.....	12
Partnerstvo za mir.....	13
Bilateralna obrambena suradnja.....	13
Multilateralna obrambena suradnja.....	14
Mirovna misija u Afganistanu (ISAF).....	14
Mirovne misije UN-a.....	15
Vojna obuka za mirovne operacije.....	16
Europska unija.....	17
OESS.....	17
Regionalne inicijative.....	18
Nadzor naoružanja.....	19
4. BORBENA SPREMNOST ORUŽANIH SNAGA REPUBLIKE HRVATSKE	20
Rukovođenje i zapovijedanje.....	20
Personalna spremnost.....	21
Obučenosť i uvježbanosť.....	21
Mobilizacijska spremnosť.....	23
Logistička spremnosť.....	23
Stanje borbene tehnike.....	25
Modernizacija i opremanje Oružanih snaga Republike Hrvatske.....	26
Psihička borbena spremnosť.....	28
Izvanredni događaji.....	29
5. UPRAVLJANJE LJUDSKIM RESURSIMA	32
Upravljanje djelatnim sastavom.....	32
Program pribavljanja osoblja.....	32
Program profesionalnog razvoja.....	34
Program potpore osoblju.....	35
Program izdvajanja i tranzicije osoblja.....	36
Upravljanje pričuvnim i ročnim sastavom.....	38
Novačenje i upućivanje na služenje vojnog roka.....	38
Služenje u pričuvnom sastavu.....	38
6. UPRAVLJANJE MATERIJALNIM RESURSIMA	39
7. ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ OBRAMBENIH SUSTAVA	44
8. FINACIJE I PRORAČUN	46
9. ZAKLJUČAK	53

1. UVOD

Izvješće o spremnosti obrambenog sustava, provođenju kadrovske politike i ukupnom stanju u Oružanim snagama Republike Hrvatske u skladu s člankom 16. stavkom 5. Zakona o obrani („Narodne novine“, broj 33/02 i 58/02) ministar obrane jedanput na godinu dostavlja Vladi Republike Hrvatske.

Godišnje izvješće o spremnosti obrambenog sustava, provođenju kadrovske politike i ukupnom stanju u Oružanim snagama Republike Hrvatske Vlada Republike Hrvatske podnosi Hrvatskom saboru u skladu s člankom 8. citiranoga Zakona.

U Izvješću se prikazuje sadašnje stanje obrambenog sustava s osvrtom na promjene nastale u razdoblju od posljednjeg Izvješća podnesenog u listopadu 2004. pa sve do kraja 2005. godine. Izvješće se sastoji od sedam glavnih dijelova u kojima su posebno obrađene pojedine cjeline u skladu s unutarnjom organizacijom i nadležnošću glavnih ustrojstvenih jedinica Ministarstva obrane.

U prvom dijelu Izvješća govori se o sigurnosnom okruženju te aktualnim prijetnjama i rizicima za Republiku Hrvatsku. Drugi dio se odnosi na obrambenu politiku i planiranje čiji je sastavi dio i međunarodna obrambena suradnja. Zatim slijede dijelovi izvješća o borbenoj spremnosti Oružanih snaga, upravljanju ljudskim i materijalnim resursima te istraživanju i razvoju obrambenih sustava, a završava s financijama i proračunom.

U skladu s uobičajenim načinom rada u NATO zemljama u Ministarstvu obrane usvojena je metoda upravljanja obrambenim sustavom putem godišnjih smjernica obrambenog planiranja. Krajem 2003. godine donesene su godišnje smjernice obrambenog planiranja koje su revidirane u svibnju 2004., a u listopadu 2004. donesene su godišnje smjernice za razdoblje 2005./06. Godišnjim smjericama osigurava se jedinstveno upravljanje obrambenim sustavom te se na strateškoj razini koordiniraju i integriraju aktivnosti svih ustrojstvenih jedinica.

Među najvažnijim smjericama ističu se smjernice za izradu Strateškog pregleda obrane i Dugoročnog plana razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske, priprema novog ustroja Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske, koordiniranje nacionalnih aktivnosti na ispunjavanju kriterija za članstvo u NATO-u, jačanje misija pri EU i NATO-u, nastavak sudjelovanja u NATO vođenoj operaciji ISAF u Afganistanu i UN mirovnim misijama, razvijanje vojnih sposobnosti prema zahtjevima NATO interoperabilnosti, prilagodba propisa Republike Hrvatske potrebama koje proizlaze iz budućeg članstva u NATO-u, obuka deklariranih postrojbi za mirovne operacije, reforma sustava upravljanja ljudskim resursima, plansko izdvajanje i prijam novog osoblja, daljnja implementacija usvojenih standarda profesionalnog razvoja, intenziviranje učenja stranih jezika, tranzicija vojnog osoblja, zatvaranje i prenamjena vojnih nekretnina te pripreme radnje za ustrojavanje Obalne straže.

U skladu s člankom 120. stavkom 3. Zakona o obrani („Narodne novine“, broj 33/02 i 58/02) kojim je propisano da Vlada Republike Hrvatske jedanput na godinu izvješćuje Hrvatski sabor o stanju obrambenih priprema u Republici Hrvatskoj ovo Izvješće obuhvaća i stanje obrambenih priprema u Republici Hrvatskoj.

2. SIGURNOSNO OKRUŽENJE

Globalne sigurnosne promjene s kraja 20. i početka 21. stoljeća potaknule su značajne izmjene sigurnosnih paradigmi. Umjesto relativno jednostavnih bipolarnih odnosa te predvidivih odgovora na može bitne izazove, svijet je suočen sa složenom sigurnosnom situacijom, koju karakterizira velika brzina promjena i nepredvidljivost ugroza, a u kojoj su asimetrične prijetnje izraženije nego ikad. Nestabilnost pojedinih država i regija, terorizam, organizirani kriminal, proliferacija oružja za masovno uništavanje, ilegalne migracije te problemi informacijske sigurnosti predstavljaju ugroze na koje niti jedna država ne može u cijelosti odgovoriti samostalno. U skladu s time, otvoreni su procesi prilagođavanja sigurnosno-obrambene arhitekture na globalnoj i nacionalnim razinama. Time je izraženija potreba uvezivanja nacionalnih sigurnosno-obrambenih sustava kako bi se primjereno odgovorilo na transnacionalne prijetnje.

Globalne i regionalne međunarodne organizacije nastoje pronaći odgovore na novonastale, promijenjene okolnosti. Relativna sporost ovih organizacija pri donošenju odluka često onemogućava pravovremeno reagiranje, a raspoloživi instrumenti i resursi za rješavanje kriznih stanja imaju izražene limite, stoga, sve značajniju ulogu u prevladavanju kriza dobivaju regionalne političke i sigurnosne organizacije (NATO, EU). Jačanjem njihove uloge na globalnoj razini raste i njihova odgovornost na području međunarodne sigurnosti. To je posebice prepoznatljivo u slučaju NATO-a, koji je kroz vojno angažiranje izvan teritorija država članica preuzeo ulogu najznačajnijeg čimbenika međunarodne sigurnosti. Time je NATO pokrenuo proces transformacije i prilagodbe, kako strukturalne tako i na području obrambenih sposobnosti Saveza. Nova zapovjedna struktura i formiranje snaga za brze odgovore predstavljaju samo najmarkantnije primjere ove transformacije i prilagodbe.

Jednako je važna i rastuća uloga EU-a, naročito za ublažavanje posljedica kriza i društveni oporavak područja zahvaćenih krizama. Naime, nasuprot divergentnim procesima na globalnoj razini, Europa prolazi kroz intenzivne procese ujedinjavanja i sigurnosnog stabiliziranja. U sklopu ovih procesa formira se zajednička vanjska i sigurnosna politika EU-a (CSFP), kao i europska sigurnosna i obrambena politika (ESDP). Pri tome EU teži razvijanju obrambenih sposobnosti kojima će moći primjerenije odgovoriti budućim izazovima koji se pojavljuju na europskom i širem prostoru. EU je učinila snažan iskorak u smjeru implementacije zajedničke sigurnosne i obrambene politike stvaranjem mehanizma razvoja sposobnosti (CDM), definiranjem glavnih ciljeva (Headline Goals), njihovom razradom u Europskom akcijskom planu razvoja sposobnosti (ECAP), ustrojavanjem Europske agencije za obranu (EDA), te ustrojavanjem snaga za operacije odgovora na krize (Battlegroups). Potpuno stabiliziranje donedavno trusnog područja jugoistoka Europe (JIE) ostaje i nadalje jedan od temeljnih političko-sigurnosnih ciljeva EU-a. Jasan pokazatelj preuzimanja odgovornosti za stabilizaciju JIE jest i zamjena NATO snaga u Bosni i Hercegovini snagama EU-a. Paralelno s naporima NATO-a i EU-a teče i jačanje demokratskih procesa unutar zemalja regije čime se moguće područje konflikata svodi na najmanju moguću mjeru. Demokratski procesi u BiH i SiCG upućuju na odlučnost tih zemalja za ulazak u euroatlantske integracije, prije svega u NATO/PfP program i nastojanje da potpišu Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju EU-u. Uz to, procesi demokratske tranzicije u regiji snažno su izraženi, a većina zemalja regije pristupa euroatlantskim integracijama ili su u njih već pristupile. Time i regionalno okružje Republike Hrvatske poprima stabilnija i sigurnija obilježja, što je Republici Hrvatskoj

omogućilo snažan iskorak prema angažiranijem sudjelovanju u međunarodnim aktivnostima odnosno da umjesto 'uvoznika' sigurnosti postane njezin 'izvoznik'. Nastojanje Republike Hrvatske da pridonese sigurnosti regije i svijeta podrazumijeva prilagođavanje njezina sigurnosno-obrambenog sustava u cilju njegova uvezivanja u globalni sigurnosni sustav.

Interesi i ciljevi Republike Hrvatske

Sigurnosni interesi Republike Hrvatske, te iz njih izvedeni ciljevi, proizlaze iz temeljnih, Ustavom Republike Hrvatske utvrđenih nacionalnih vrijednosti, a detaljno su razrađeni Strategijom nacionalne sigurnosti.

Vitalni interesi republike Hrvatske su opstanak suverene, neovisne i teritorijalno cjelovite države, te zaštita života i imovine njezinih građana. Važni interesi Republike Hrvatske su očuvanje i razvoj demokracije i demokratskih institucija; vladavina prava; gospodarski prosperitet i socijalna pravda; doprinos uspostavi i očuvanju mirnog i stabilnog okruženja; očuvanje i razvoj međunarodnog poretka na načelima pravde, poštovanja međunarodnog prava, političke i gospodarske ravnopravnosti; očuvanje i zaštita okoliša.

Opći sigurnosni cilj jest izgradnja pretpostavki i uvjeta za slobodan, pravedan i stabilan politički, gospodarski i socijalni razvoj hrvatskog društva, u suradnji i međusobnoj usklađenosti s drugim demokratskim državama. Posebni sigurnosni ciljevi su uspostava, razvoj i provedba odgovarajućih politika, mjera, aktivnosti i institucija na sigurnosnom području, izgradnja povoljnoga međunarodnoga sigurnosnog okruženja na regionalnoj i globalnoj razini uključivanjem u međunarodne sigurnosne integracije i suradnjom s drugim demokratskim državama, razvojem stabilnog i gospodarski naprednog društva koje će biti dugoročno sposobno izgrađivati i održavati učinkovite sigurnosne mehanizme i resurse, te uspješno odgovarati na sigurnosne izazove, rizike i prijetnje.

U programu Vlade Republike Hrvatske za mandatno razdoblje 2003. – 2007. godine, su uz navedene ciljeve posebno istaknuti ciljevi dostizanja statusa punopravnog članstva u NATO-u i EU-u, poboljšanja međunarodnog i sigurnosnog položaja Republike Hrvatske, razvijanja mira i stabilnosti regije, nastavka reformi društva i sustava obrane, te povećanje učinkovitosti oružanih snaga i drugih zaštitnih mehanizama društva. Posebnu pozornost Program Vlade Republike Hrvatske posvećuje Jadranskoj orijentaciji Republike Hrvatske, te zaštiti hrvatskog dijela Jadrana.

Na temelju definiranih interesa i ciljeva Republike Hrvatske formulirane su buduće misije i zadaće Oružanih snaga Republike Hrvatske, pri čemu su ključni čimbenici bili procjena rizika i prijetnji za sigurnost Republike Hrvatske, međunarodne obveze koje je Republika Hrvatska preuzela, te obveze koje proizlaze iz budućeg članstva Republike Hrvatske u euroatlantskim integracijama. Tijekom procesa pridruživanja euroatlantskim integracijama pojavljivat će se potreba drugačijeg određivanja prioriteta i usklađivanje ciljeva s potrebama punopravnog članstva Republike Hrvatske u ovim integracijama.

Prijetnje i rizici

Procjena prijetnji i rizika nacionalnoj sigurnosti i interesima Republike Hrvatske jedan je od ključnih ulaznih parametara definiranja obrambenog sustava i obrambenog koncepta Republike Hrvatske. Na temelju prosudbe prostora, prijetnji i rizika, može se zaključiti da trenutno protiv Republike Hrvatske nije i da u dužem razdoblju neće biti izražena neposredna konvencionalna vojna prijetnja, premda se ona ne smije u potpunosti isključiti.

Mala je vjerojatnost da će se u nastupajućem razdoblju razviti konvencionalni sukob u kojem će teritorij Republike Hrvatske biti dio većeg ratišta. Države koje bi eventualno mogle ugroziti Republiku Hrvatsku ne posjeduju visoko sofisticirane snage, nego su uglavnom konvencionalne. Stoga je za očekivati kako bi mogući vojni protivnik u sukobu mogao koristiti sinergijske učinke svojih vojnih sposobnosti i nekonvencionalnih djelovanja.

Unatoč trendu postupne stabilizacije, još uvijek postoji mogućnost pojave i širenja nestabilnosti u okružju Republike Hrvatske. Prijetnje dobivaju novi karakter i u budućnosti će se vrlo teško moći razdvojiti njihova vojna i nevojna komponenta. Izražena je mogućnost posrednog utjecaja kriza s izvorištem u bližem okružju i destabilizacijskog utjecaja asimetričnih i transnacionalnih prijetnji. Postoji i mogućnost pojave iznenadne prijetnje kao rezultata razvoja novih globalnih i regionalnih odnosa.

Međunarodni terorizam daje novu dimenziju svim ostalim oblicima transnacionalnih prijetnji (međunarodni organizirani kriminal), a može prouzročiti i konvencionalne sukobe. Terorizam je u vrlo kratkom vremenu i s nedvojbeno velikim učinkom uspio ugroziti sigurnost svih demokratskih društava, ostvarujući prvi u nizu svojih ciljeva - stvaranje osjećaja nesigurnosti u populaciji ciljanih država.

Proliferacija sredstava masovnog uništavanja omogućava stvaranje novih vojnih i terorističkih prijetnji. Dostupnost i mogućnost uporabe ovih sredstava tehnološki slabijim oružanim snagama agresivnih nedemokratskih režima, pa i manjim skupinama, predstavlja prijetnju svjetskoj sigurnosti. Ova prijetnja zahtijeva koordinirani odgovor cjelokupnog međunarodnog sustava sigurnosti, a ne samo policijskih i/ili vojnih snaga pojedinih država.

Organizirana trgovina narkoticima i ljudima, kao i ostali oblici organiziranog kriminala, dio su izvora sredstava za financiranje terorističkih skupina.

Razvoj i intenzivna primjena komunikacijskih i informatičkih tehnologija prate i specifični sigurnosni izazovi, koji se reflektiraju na opću stabilnost i sigurnost, te je razvoj sposobnosti odgovora na takve izazove imperativ na nacionalnoj i međunarodnoj razini.

Republika Hrvatska je izložena i rizicima mogućih posljedica prirodnih i ljudskom djelatnošću izazvanih katastrofa, te je vjerojatnost uporabe sposobnosti obrambenog sustava u sprječavanju, uklanjanju i ublažavanju posljedica ovih rizika vrlo visoka.

Procjena prijetnji i rizika ukazala je na potrebu reforme obrambenog sustava u vojnoj obrani i u razvoju novih sposobnosti. Mala vjerojatnost konvencionalne prijetnje prema Republici Hrvatskoj omogućava provedbu sveobuhvatne reforme Oružanih snaga Republike Hrvatske. Vrlo visoka vjerojatnost asimetričnih prijetnji nameće potrebu razvoja novih odgovora na ove prijetnje te sudjelovanje u kolektivnoj i kooperativnoj sigurnosti euroatlantskih integracija. Dakle, zbog male vjerojatnosti konvencionalnog sukoba Republike Hrvatske ukazuje se prilika da kroz postupne reforme obrambenog sustava izgradi dostatne sposobnosti i ustroji snage kompatibilne zahtjevima kolektivne sigurnosti odnosno kolektivne obrane.

3. OBRAMBENA POLITIKA I PLANIRANJE

STRATEŠKO PLANIRANJE

U skladu s dobrom praksom NATO zemalja, a radi temeljite inventure obrambenog sustava Republike Hrvatske Ministarstvo obrane je u jesen 2003. godine pokrenulo izradu Strateškog pregleda obrane s ciljem raščlambe postojećeg stanja i usmjeravanja daljnje reforme Oružanih snaga i cjelokupnog obrambenog sustava. U izradu dokumenta uključeni su, pored Ministarstva obrane, Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija i Ministarstvo financija, te Ured Predsjednika Republike Hrvatske.

Već temeljem prvih rezultata rada na izradi navedenog dokumenta donesene su odluke o promjenama strukture i ustroja Oružanih snaga, ukidanju pričuve B tipa, te promjenama prioriteta u pogledu modernizacije i opremanja Oružanih snaga.

Predložena je nova sistematizacija misija i zadaća Oružanih snaga na koju je Vlada Republike Hrvatske dala suglasnost, na temelju čega su definirane potrebne sposobnosti i elementi borbenih snaga za buduću strukturu Oružanih snaga.

Na temelju nalaza i preporuka Strateškog pregleda obrane, koji je odobren od strane Predsjednika Republike Hrvatske i Vlade Republike Hrvatske, utvrđene su sljedeće temeljne karakteristike novog koncepta obrane Republike Hrvatske: popuna Oružanih snaga profesionalnim osobljem i ugovornom pričuvom; daljnje razvijanje civilne uz vojnu komponentu obrane; naglasak na razvoju sposobnosti sudjelovanja u međunarodnim vojnim operacijama; usmjeravanje razvoja sposobnosti na misije i zadaće, što uključuje i razvoj sposobnosti za sudjelovanje u neratnim vojnim operacijama. Oružane snage će zadržati gransku strukturu, smanjiti broj postrojbi i zapovjedništava, te nastaviti s razvojem sposobnosti za provedbu definiranih misija i zadaća. Ciljana veličina Oružanih snaga je 16 000 djelatnih vojnih osoba i 2 000 civilnog osoblja, uz ugovornu pričuvu s 8 000 pripadnika. Ročni sastav planira se postupno ukinuti, ali će se zadržati mogućnost dragovoljnog služenja vojnog roka.

Ministarstvo obrane također će proći proces reorganizacije. Nastavit će se redukcija veličine upravnog dijela ministarstva obrane te izdvajanje aktivnosti koje nisu usko vezane uz upravljanje obranom. Ustrojit će se relativno mala organizacija koja će na učinkovit i ekonomičan način upravljati obrambenim sustavom Republike Hrvatske.

Glavni stožer Oružanih snaga i dalje će se ustrojavati u okviru Ministarstva obrane. Funkcionalna područja, odnosi između ustrojstvenih cjelina, razgraničenje provedbenih i upravnih nadležnosti i procesi uredit će se novom Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva obrane i Pravilnikom o odnosima upravnog dijela Ministarstva obrane i Glavnog stožera Oružanih snaga koji će biti izrađeni tijekom 2006.

U skladu sa standardima planiranja u NATO zemljama u Ministarstvu obrane postupno se uvodi višegodišnji ciklus planiranja. Na temelju rezultata Strateškog pregleda obrane tijekom 2005. godine započela je izrada Dugoročnog plana razvoja Oružanih snaga. Svrha Plana je utvrđivanje razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske u idućem desetogodišnjem razdoblju i definiranje obveza elemenata obrambenog sustava u njegovom ostvarenju. Dugoročnim planom razvoja Oružanih snaga utvrdit će se vojne sposobnosti koje će Oružane snage razvijati i održavati, te dinamika njihovog razvoja te će biti temelj za izradu drugih razvojnih i provedbenih planova u okviru Oružanih snaga.

Tijekom 2004. godine provedena je revizija Godišnjih smjernica obrambenog planiranja te su usvojene i smjernice za 2005/06. godinu. Godišnje smjernice obrambenog planiranja su glavni instrument za usmjeravanje provedbenih planova. Tijekom 2005. godine usvojene su smjernice obrambenog planiranja za 2006./2007. godinu. Ovim smjericama je, između ostalih, određena i obveza izrade novih dokumenata obrambene politike koji će omogućiti poboljšanje funkcioniranja obrambenog sustava. Također je utvrđena obveza jedinstvenog reguliranja procesa obrambenog planiranja u Ministarstvu obrane.

PLAN OBRANE

Vlada Republike Hrvatske i ostali nositelji obrambenih priprema na državnoj razini učinili su pozitivne pomake tijekom 2004. i 2005. godine u percipiranju važnosti obrambenih priprema te pristupili njegovom sustavnom uređivanju i daljnjem razvoju.

Tijekom 2004. i 2005. godine održane su stručne i javne rasprave o civilnoj komponenti obrambenog sustava. Na raspravama su sudjelovali predstavnici tijela državne vlasti, središnjih tijela državne uprave, područne (regionalne) samouprave, javnih poduzeća i drugih pravnih osoba i institucija, te znanstvenici koji se bave problematikom nacionalne sigurnosti.

Zaključci stručne i javne rasprave o civilnoj komponenti obrambenog sustava svode se na sljedeće konstatacije:

a) Sadašnje stanje na području civilne komponente obrambenog sustava, civilnog i civilno-vojnog kriznog planiranja predstavlja problem za funkcioniranje cjelovitog sigurnosno-obrambenog sustava Republike Hrvatske. Zbog takvog stanja moguće je očekivati probleme u postupanju države i društva prvenstveno u uvjetima kriznih/izvanrednih situacija i katastrofa, koje nije moguće riješiti bez provođenja temeljite reforme na području civilne obrane.

b) Reformom civilne komponente obrambenog sustava Republike Hrvatske treba obuhvatiti strategijsko, normativno, organizacijsko i operativno-plansko područje i na taj način stvoriti uvjete za učinkovito provođenje mjera civilne obrane, te tako udovoljiti zadaćama i standardima koji se pred nju postavljaju.

U navedenim raspravama posebno su istaknuti sljedeći problemi:

- neusklađena prilagodba na nove vrste ugroza u suvremenim uvjetima,
- marginalizacija poslova civilnih obrambenih priprema,
- manjkavost postojeće koncepcije i normative, potreba definiranja pojma «kriza/izvanredna situacija»,
- disperziranost upravne nadležnosti nad civilnom obranom između Ministarstva obrane i Državne uprave za zaštitu i spašavanje,
- učestalo oslanjanje civilnih institucija na kadrovske, materijalne, financijske i druge resurse Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske.

Donesen je Zakon o zaštiti i spašavanju te je ustrojena Državna uprava za zaštitu i spašavanje, što je pozitivan iskorak na području civilne komponente obrambenog sustava, ali isključivo na području zaštite i spašavanja.

Glavni stožer Oružanih snaga RH izradio je prijedlog Plana uporabe Oružanih snaga Republike Hrvatske kao dijela Plana obrane Republike Hrvatske.

Nacionalni koordinator za NATO, u nastojanju za ispunjenjem kriterija i standarda za ulazak Republike Hrvatske u NATO savez, ustrojio je Međuresornu radnu podskupinu za izradu prijedloga reformi na području civilnog, civilno-vojnog kriznog planiranja, civilne potpore kolektivnoj obrani, sudjelovanju pripadnika civilnih institucija u međunarodnim mirovnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu. Zadaća navedene podskupine je izrada prijedloga reformskih zahvata u skladu s rokovima provedbe cjelovite obrambene reforme, te pripremanje prijedloga konkretnih mjera koje Republika Hrvatska treba poduzeti u što kraćem vremenu, kako bi stvorila pretpostavke važne za zadovoljavanje potreba na ovim područjima.

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, izradilo je Protokol postupanja u kriznim situacijama (postupanje s osobama u krizi s agresivnim ili suicidalnim ponašanjem).

Civilno-civilna suradnja postala je važan čimbenik suradnje između država na području kriznog planiranja. Zato su se državna tijela, kao i druge institucije, značajnije uključile u provođenje zadaća na tom području.

Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka u suradnji s drugim nadležnim tijelima je, na inicijativu SR Njemačke, pripremlilo prijedlog za pokretanje postupka za vođenje pregovora i sklapanje Sporazuma o obavljanju vitalnog civilnog prekograničnog prometa između Republike Hrvatske i Savezne Republike Njemačke. Tim Sporazumom trebaju se usuglasiti proizvodi i usluge od strateške važnosti za vitalne funkcije gospodarstva i društvenih djelatnosti te opskrbe i preživljavanja stanovništva (na koje bi se odnosio vitalni civilni prekogranični promet).

U studenom 2004. održana je Međunarodna simulacijska vježba «SEESIM-04» (South Eastern Europe Simulation Network). Nositelj vježbe u Republici Hrvatskoj bilo je Ministarstvo obrane, uz suradnju Ministarstva unutarnjih poslova. Pored njih u vježbi su sudjelovali: Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo financija, Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka, Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva te Hrvatski zavod za toksikologiju i Hrvatski Crveni križ. Cilj vježbe bio je uvježbati i poboljšati postojeće procedure za nacionalnu i regionalnu suradnju, koordinaciju i uzajamnu pomoć zemalja članica Foruma ministara obrane jugoistočne Europe (SEDM-South Eastern Defence Ministerial) u slučaju terorističkih napada.

OBRAMBENE PRIPREME

Postojeće stanje obrambenih priprema uglavnom karakterizira:

- podržavanje razvoja vojne komponente obrambenog sustava,
- prepoznavanje važnosti civilne komponente obrambenog sustava (obrambenih priprema tijela vlasti, priprema gospodarstva i društvenih djelatnosti te priprema u području zaštite i spašavanja),
- prepoznavanje potrebe prilagođavanja sposobnosti obrambenog sustava za djelovanje u promijenjenim uvjetima koji su rezultat promjene značaja ugroza u suvremenom svijetu,
- izostanak normativnog reguliranja pojma «kriza/izvanrednih situacija», što otežava razvoj kriznog planiranja (civilnog i civilno-vojnog kriznog planiranja),
- neriješeni kadrovski problemi na svim razinama organiziranja i provođenja obrambenih priprema,
- neusklađenost uredbi Vlade Republike Hrvatske o unutarnjem ustrojstvu ministarstva i državnih upravnih organizacija s odredbama Zakona o obrani, koja rezultira činjenicama da određena državna tijela poslove iz područja obrane nisu utvrdila u vlastitom djelokrugu rada niti su predvidjeli izvršitelje za te poslove.

U skladu s odredbama važećeg Zakona o obrani nije propisana nova metodologija za izradu planova obrane, kao ni podzakonski akti koji su nužni za izradu planova obrane svim nositeljima obrambenih priprema.

Republika Hrvatska nije donijela Plan obrane, odnosno krovni dokument nužan za usklađeno djelovanje nositelja civilne obrane u uvjetima kriza, katastrofa, stanja neposredne ugroženosti i ratnog stanja.

Navedenim podzakonskim aktima treba se utvrditi sustav organizacije i način djelovanja, zadaće, snage, sredstva, izvršitelji, mjere i postupci, te druge obrambene aktivnosti koje nositelji civilne i vojne obrane Republike Hrvatske trebaju provoditi u uvjetima kriza/izvanrednih situacija i katastrofa, te stanju neposredne ugroženosti i ratnom stanju, kako na nacionalnom, tako i na međunarodnom planu – posebno onih obveza koje RH mora implementirati do integriranja u NATO i EU.

Sustavno uređenje ovog područja je preduvjet provedbe preuzetih međunarodnih obveza na području postupanja u kriznim/izvanrednim situacijama.

U tijeku su aktivnosti na osmišljavanju i predlaganju rješenja, operativnom provođenju tekućih aktivnosti, njihovo usklađivanje između različitih funkcionalnih nositelja na razini Republike Hrvatske i s međunarodnim partnerima, sudjelovanje u vježbama te provedba drugih zadaća kao što su:

- priprema Ministarstva obrane za sudjelovanje u NATO-SCEPC-u (visoko povjerenstvo za civilno planiranje u slučaju izvanrednih situacija), a na nacionalnoj razini u okviru Međuresorne radne podskupine priprema prijedloge kompatibilnih rješenja u područjima: kopnenog prometa, pomorskog prometa, civilnog zrakoplovstva, prometa nafte i derivata, poljoprivredne proizvodnje, proizvodnje i distribucije hrane, pripreme industrije, pripreme civilnih komunikacija, civilne zaštite te planiranja zdravstva;

- priprema planskih i operativnih rješenja na području civilnog i civilno-vojnog kriznog planiranja čijom implementacijom će se doprinosti jačanju sigurnosti EU (u okviru zajedničke vanjske i sigurnosne politike EU),
- međuresorne aktivnosti na izgradnji sustava civilne i vojne potpore kolektivnoj sigurnosti i obrani – «potpora zemlje domaćina». Ovo je preuzeta međunarodna obveza i sadržava civilnu i vojnu pomoć pruženu u miru, izvanrednim situacijama, krizama i za vrijeme konflikata stranim trupama i organizacijama (u slučajevima prihvata snaga NATO-a i EU-a), koje su smještene na teritoriju Republike Hrvatske, provode operacije ili samo prolaze kroz teritorij Republike Hrvatske,
- izrada prijedloga koncepta Sustava integriranog upravljanja krizama u Republici Hrvatskoj (za civilno i civilno-vojno upravljanje krizama, koji treba biti usklađen s NATO i EU sustavom), te prijedloga načina provođenja drugih zadaća na području civilnog i civilno – vojnog kriznog planiranja,
- izmjene Zakona o obrani kojima se treba urediti djelovanje u krizama/izvanrednim situacijama. Tim izmjenama trebale bi se obuhvatiti samo nužne prilagodbe važne za pokretanje procesa razvoja sustava civilnog i civilno-vojnog kriznog planiranja te upravljanja krizama u Republici Hrvatskoj, u prijelaznom razdoblju do okončanja procesa obrambenih reformi,
- definiranje načina zaštite sigurnosno-obrambenih interesa Republike Hrvatske vezanih uz privatizaciju pravnih osoba posebno važnih za obranu Republike Hrvatske,
- predlaganje prilagodbe koncepta civilne obrane u okviru Međuresorne podskupine,
- sudjelovanje u godišnjoj NATO vježbi nošenja s krizama CMX-05,
- sudjelovanje u raspravi o prijedlogu Nacionalnog programa informacijske sigurnosti u Republici Hrvatskoj.

MEĐUNARODNA OBRAMBENA SURADNJA

Međunarodna obrambena suradnja u izvještajnom razdoblju odvijala se u skladu s nacionalnim interesima, vanjskom i sigurnosnom politikom Republike Hrvatske, smjernicama za obrambeno planiranje, ciljevima i prioritetima međunarodne obrambene suradnje, potpisanim bilateralnim i multilateralim sporazumima i konvencijama, obvezama koje proizlaze iz članstva u međunarodnim organizacijama i inicijativama, raspoloživim ljudskim potencijalima te materijalnim izvorima i proračunskim mogućnostima.

Glavni ciljevi međunarodne obrambene suradnje bili su potpora priključivanju Republike Hrvatske euroatlantskim sigurnosnim i obrambenim integracijama; potpora jačanju i daljnjem razvoju sposobnosti obrambenog sustava Republike Hrvatske te posebno sposobnostima Oružanih snaga; potpora obrambenim reformama; razvoj dobrosusjedskih odnosa i regionalne suradnje, te doprinos međunarodnoj sigurnosti sudjelovanjem u mirovnim i humanitarnim misijama.

Nastavlja se trend rasta međunarodne obrambene suradnje koji je prisutan posljednjih godina. Strukturni pomaci ukazuju na postupni porast udjela multilateralne suradnje slijedom dominantnih procesa na međunarodnom planu, te porast broja bilateralnih aktivnosti sa zemljama u okruženju i zemljopisno bliskim zemljama. Programi suradnje s tradicionalno najvažnijim partnerima uglavnom su zadržani u ranijim okvirima pri čemu je kvantitativno smanjenje rezultiralo povećanom kvalitetom.

Približavanje NATO-u

U sklopu trećeg hrvatskog ciklusa Akcijskog plana za članstvo MAP (Membership Action Plan) u ožujku 2005. Republiku Hrvatsku posjetio je NATO stručni tim koji je obavio razgovore s hrvatskim stručnjacima po svih pet poglavlja Godišnjeg nacionalnog programa ANP (2004/2005). Na temelju tih razgovora i kasnijeg sastanka hrvatskog izaslanstva sa Sjeverno-atlantskim vijećem u Bruxellesu u travnju 2005., NATO je u svibnju 2005. izradio "Izvešće o napretku" Republike Hrvatske u okviru MAP-a, u kojem je detaljno opisan trenutni status Republike Hrvatske u procesu integracije u NATO.

Ministarstvo obrane je tijekom rujna 2005. izradilo konačne tekstove Poglavlja II. (Obrambena i vojna pitanja) i Poglavlja III. (Pitanje resursa) Godišnjeg nacionalnog programa ANP (2005/2006). Cjelovit ANP (2005/2006.) usvojila je u rujnu 2005. Vlada Republike Hrvatske, a potom je dostavljen NATO-u čime je otpočeo četvrti ciklus hrvatskog sudjelovanja u MAP-u.

Prezentacija hrvatskog ANP-a (2005/2006) održana je u Bruxellesu, 25. listopada 2005. Hrvatski ANP (2005/2006) dobio je pohvale za profesionalnu strukturu i sveobuhvatnost informacija te predstavlja pomak u odnosu na prošlogodišnji. Članice NATO-a pohvalile su napredak u prethodnih godinu dana provedbe MAP-a, posebice u pogledu regionalne suradnje, provedbe obrambenih reformi te doprinosa NATO operacijama.

U ožujku 2005. Republiku Hrvatsku je posjetio NATO PARP (Planning and Review Process - Proces planiranja i raščlambe) stručni tim, koji je na temelju hrvatskog odgovora na Upitnik o cjelokupnoj PfP interoperabilnosti iz 2004. obavio konzultacije s predstavnicima Ministarstva obrane. PARP je dvogodišnji proces čiji ciklus započinje upravo odgovaranjem na Upitnik o PfP interoperabilnosti. Konačni rezultat je dokument "PfP and PARP Assessment and Partnership Goals 2005" (PfP i PARP Procjena i Partnerski ciljevi 2005.) u kojem se sažeto govori o trenutnom stanju hrvatskog obrambenog sustava, planovima budućeg razvoja, definiraju partnerskih ciljeva (49 partnerskih ciljeva) koje će Republika Hrvatska provoditi radi priprema svojih postrojbi za sudjelovanje u NATO-vođenim operacijama, kao i partnerskih ciljeva koji služe usklađivanju hrvatskog obrambenog sustava sa zahtjevima NATO članstva.

U sklopu priprema za NATO samit 2006. godine NATO međunarodno osoblje već je zatražilo doradu svoje Procjene za 2005. godinu, koja im je i dostavljena tijekom listopada 2005. Nastavak procesa slijedi u ožujku 2006. godine.

Tijekom 2005. godine Republika Hrvatska nastavila je implementaciju 49 partnerskih ciljeva. Dio ciljeva odnosi se na pripremu postrojbi za NATO vođene operacije, a dio na podizanje cjelokupne razine interoperabilnosti obrambenog sustava Republike Hrvatske.

Stručnom timu NATO predstavljena je u prosincu 2005. godine radna inačica Dugoročnog plana razvoja Oružanih snaga 2006-2015. Predstavljeni dokument je ocijenjen kao dobar i koherentan materijal na kojem se može temeljiti razvoj Oružanih snaga Republike Hrvatske uz uvjet da se poštuje temeljna ulazna pretpostavka o izdvajanju 2% BNP za obranu.

Ministri obrane Republike Hrvatske, Albanije i Makedonije sastali su se s Glavnim tajnikom NATO-a u svibnju 2005. godine te potpisali Memorandum o razumijevanju za uspostavu Multinacionalnog medicinskog tima.

Partnerstvo za mir

Osnovni oblik sudjelovanja Ministarstva obrane u programu Partnerstva za mir u 2004. i 2005. bile su aktivnosti definirane godišnjim Partnerskim radnim programom (PWP - Partnership Work Programme), Individualnim partnerskim programom (IPP - Individual Partnership Programme), Partnerskim ciljevima (PG - Partnership Goals), Godišnjim nacionalnim planom (ANP - Annual National Plan) te Procesom planiranja i raščlambe (PARP - Planning and Review Process).

U 2005. godini planirano je 413 aktivnosti (uključujući regionalnu suradnju s zemljama Američko-jadranske povelje), a realizirano je 348 planiranih i 22 neplanirane aktivnosti (89%). Potrošeno je 95% planiranih sredstava. U 2006. planirano je povećanje od 11% (445 aktivnosti) primarno kroz jači angažman u okviru Američko-jadranske povelje. Za provedbu aktivnosti u 2006. planirano je 6,1 mil. kuna.

U okviru posebnog NATO programa za pomoć reformama u Srbiji i Crnoj Gori Republika Hrvatska također daje svoj doprinos prenošenjem stečenih iskustava. Hrvatski dio plana u potpunosti je realiziran, a za 2006. planirano je povećanje broja aktivnosti sa Srbiju i Crnu Goru kroz bilateralu i kroz NATO program za Srbiju i Crnu Goru.

Ministarstvo obrane koristi službenu web stranicu radi upoznavanja javnosti sa strukturom i značenjem NATO-a, kao i s procesom približavanja NATO-u.

Radi sustavne pripreme osoblja za buduće dužnosti u NATO-u i Misiji Republike Hrvatske pri NATO-u, Ministarstvo obrane je izradilo Koncept za odabir i pripremu osoblja za rad u NATO-u i Misiji Republike Hrvatske pri NATO-u čija implementacija je započela u 2005. godini. Cilj ovoga projekta je u narednom razdoblju pripremiti i osposobiti dovoljno časnika, dočasnika i državnih službenika za obnašanje dužnosti u NATO-u i Misiji Republike Hrvatske pri NATO-u. Republika Hrvatska trenutno ima 10 djelatnika na radu u NATO Zapovjedništvima i 14 djelatnika u Misiji Republike Hrvatske pri NATO-u.

Bilateralna obrambena suradnja

Tijekom 2005. godine smanjen je broj aktivnosti u odnosu na 2004., ali je povećana kvaliteta bilateralne međunarodne obrambene suradnje, konzistentnost i optimalna razina suradnje sa svim dosadašnjim partnerima. Najznačajniji bilateralni partneri bile su članice NATO-a i susjedne zemlje s kojima je i realiziran najveći dio bilateralne obrambene suradnje.

Po opsegu i razvijenosti suradnje SAD su ostale i nadalje najvažniji bilateralni partner s kojim je nastavljena intenzivna suradnja u gotovo svim funkcionalnim područjima. Potrebno je naglasiti kako je u odnosu na stanje prethodnih godina obim planiranih i realiziranih aktivnosti sa SAD-om bio usklađen s realnim potrebama i mogućnostima.

U skladu s planom bilateralne suradnje tijekom 2005. ostvarena je suradnja s ukupno 30 država i vojno-diplomatskim zborom akreditiranim u Republici Hrvatskoj. Bilateralna obrambena suradnja odvijala se po funkcionalnim područjima te kroz različite oblike suradnje. Tijekom 2005. godine provedeno je 325 bilateralnih aktivnosti.

Suradnja se odvijala kroz sljedeće oblike: razmjenu iskustava iz domene obrambene i sigurnosne politike, zajedničke vojne vježbe, posjete stranih brodova,

modernizaciju snaga kroz opremanje i nabavu, izobrazbu i obuku, susrete na dužnosničkim i ekspertnim razinama, te vojno-tehničku suradnju. Ostvaren je veliki broj susreta na visokoj razini u Republici Hrvatskoj i bilateralnih posjeta predstavnika Ministarstva obrane inozemnim partnerima, uključujući i bilateralne sastanke na marginama multilateralnih skupova.

Potpisan je jedan bilateralni sporazum koji regulira područje obrambene suradnje - Sporazum o suradnji na području obrane sa Kraljevinom Norveškom.

Republika Hrvatska je krajem 2005. godine imala u 29 zemalja akreditiranih 15 vojnih izaslanika, 2 vojna savjetnika i 1 pomoćnika vojnog izaslanika. Izvršena je redovita zamjena vojnih izaslanika u Ujedinjenoj Kraljevini Velike Britanije i Sjeverne Irske i Republici Italiji.

Vojno-diplomatski zbor u Republici Hrvatskoj krajem 2005. godine imao je 31 akreditiranog vojnog izaslanika, 2 granska vojna izaslanika, 3 zamjenika vojnih izaslanika i 5 pomoćnika vojnih izaslanika. U Republici Hrvatskoj je sjedište 21 vojnog izaslanika, dok 10 vojnih izaslanika pokriva Republiku Hrvatsku iz drugih zemalja (Italije, Austrije, Mađarske, te Bosne i Hercegovine).

Multilateralna obrambena suradnja

Multilateralne aktivnosti u proteklom razdoblju obuhvatile su suradnju u okviru međunarodnih organizacija (UN, OESS, EU), te suradnju u okviru regionalnih obrambenih inicijativa i ostalih međunarodnih institucija.

Planiranje i provedba aktivnosti multilateralne suradnje podređena je stratezijskim ciljevima Republike Hrvatske, pri čemu je glavni hrvatski srednjoročni cilj ulazak u NATO te u skladu s preuzetim međunarodnim obvezama i raspoloživim ljudskim i materijalnim resursima.

Glavna značajka međunarodne obrambene suradnje u 2005. godini je intenziviranje aktivnosti vezanih za sudjelovanje pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovnim operacijama UN-a, kao i proširenje suradnje u okviru regionalnih obrambenih inicijativa.

Mirovna misija u Afganistanu (ISAF)

Republika Hrvatska nastavila je sudjelovanje u operaciji ISAF u Afganistanu. Šesti Nacionalni kontingent, razmješten u kolovozu 2005., od 54 pripadnika Oružanih snaga uz pripadnike Vojne policije uključuje i kombinirani albansko-hrvatsko-makedonski sanitetski tim u okviru Američko-jadranske povelje. Dosad je u misiji ISAF u šestomjesečnim rotacijama sudjelovao ukupno 291 pripadnik Oružanih snaga Republike Hrvatske. Republika Hrvatska se od siječnja 2005. uključila i s civilnim doprinosom u ISAF s tročlanim timom (diplomat i dvojica policijskih inspektora).

Hrvatski sabor je 1. srpnja 2005. donio Odluku o proširenju hrvatskog sudjelovanja u ISAF-u sa 50 na 150 pripadnika Oružanih snaga. Pripreme za slanje dodatnih snaga sa svim potrebnim sposobnostima njihove rotacije su u tijeku. Sanitetski tim Republike Hrvatske koji se u misiju ISAF uključio u kolovozu 2005. djeluje kao trilateralni tim u sklopu Američko-Jadranske povelje. Angažman u Afganistanu značajno pridonosi jačanju sposobnosti Oružanih snaga.

Mirovne misije UN-a

Trenutno je aktivno 16 mirovnih misija UN-a, od kojih se 8 odvija na afričkom kontinentu. Ukupan broj osoblja u misijama UN-a iznosi 66 936. Republika Hrvatska jedna je od 105 država davateljica osoblja te sudjeluje u 9 mirovnih misija UN-a, s ukupno 30 časnika Oružanih snaga Republike Hrvatske. Tijekom proteklog razdoblja, RH se uključila u pet novih mirovnih misija UN-a (MINUSTAH na Haitiju – prvo uključivanje pripadnika struke vojne psihologije u međunarodne vojne operacije; UNOCI u Obali Bjelokosti – prvo uključivanje u jednu operaciju u francuskom govornom području; UNFICYP na Cipru – upućena dva časnika na dužnost vojnog promatrača za vezu (Military Observer-Liaison Officer – MOLO); u UNOMIG, u Gruziji, upućen je jedan vojni promatrač te u UNMIS, u Sudanu, upućena su tri stožerna časnika. Najveće postignuće do sada je odabir hrvatskog generala Dragutina Repinca za dužnost zapovjednika mirovne misije UN-a u Indiji i Pakistanu (Chief Military Observer/Head of Mission). General Dragutin Repinc preuzeo je dužnost u misiji u prosincu 2005. godine.

Republika Hrvatska nastavlja bilateralnu suradnju s drugom državom članicom UN-a na području zajedničkog sudjelovanja u mirovnim misijama (suradnja sa Slovačkom u operaciji UNFICYP).

U odnosu na ranije razdoblje, povećan je broj stožernih časnika u mirovnim misijama, pa vojni promatrači više nisu, kao u razdoblju od 1999. do 2002., isključiva kategorija hrvatskog vojnog osoblja u mirovnim misijama UN-a. Također, nastavno na praksu ranije uspostavljenu u kategoriji vojnih promatrača Republike Hrvatske nastavlja s praksom upućivanja časnika u mirovne misije UN-a – jednogodišnji mandat istekao je dvjema časnicama koje su sudjelovale u mirovnim misijama UNFICYP i UNMOGIP, a priprema se upućivanje jedne časnice u mirovnu misiju MINUSTAH.

Zadaće koje obnašaju hrvatski časnici u mirovnim misijama UN-a (vojni promatrači i stožerni časnici) kompleksne su i obuhvaćaju one koje su u okviru tradicionalnih i relativno restriktivnih mandata očuvanja mira (praćenje i nadzor provedbe mirovnih sporazuma, nadzor nad zonama razdvajanja, nadzor provedbe demobilizacije), do zadataka koje prelaze okvire tradicionalnog održavanja mira (peacekeepinga) i spadaju u tzv. multidimenzionalne operacije. Ove operacije uključuju zadatke kao što su npr. praćenje, nadzor, obuka policijskih snaga i drugi naponi u cilju uspostave vladavine prava, praćenje i pomoć u cilju poboljšanja ljudskih prava, potpora u provedbi dostave humanitarne pomoći, pomoć u osiguranju uvjeta za provedbu izbora i druge slične zadatke.

Prikaz sudjelovanja hrvatskih časnika u mirovnim misijama UN-a

Mirovna operacija	Područje	Datum uspostave operacije	Sadašnji mandat (br. Rez. Vijeća Sigurnosti UN-a)	Brojčano stanje mirovnih snaga (ukupno)	Br. pripadnika OS RH	
					VP ¹	SC ²
1.UNMEE	Etiopija/Eritreja	srpanj 2000.	1586 (14.03.2005)	3301	7	
2.UNMOGIP	Indija/Pakistan	siječanj 1949.	307 (21.12.1971)	44	8	
3. MINURSO	Zapadna Sahara	svibanj 1997.	1598 (28.04.2005)	225	2	
4. UNMIL	Liberija	prosinac 2003.	1626 (19.09.2005)	15945		3
5. MINUSTAH	Haiti	lipanj 2004.	1608 (22.06.2005)	7666		1
6. UNOCI	Obala Bjelokosti	veljača 2004.	1609 (24.06.2005)	6259	3	
7.UNFICYP	Cipar	ožujak 1964.	1604 (15.06.2005.)	926		2
8.UNOMIG	Gruzija	kolovoz 1993.	1582 (28.01.2005)	128	1	
9. UNMIS	Sudan	ožujak 2005.	1590 (24.03.2005)	1127		3
Ukupno: 30 pripadnika					21	9

Vojna obuka za mirovne operacije

Tijekom proteklog razdoblja Republika Hrvatska je imala važna postignuća na području obuke osoblja za mirovne operacije, koja je primarno odgovornost zemalja članica UN-a.

U ožujku 2005. godine u Središtu za međunarodne vojne operacije (SMVO), održana je radionica na temu obuke za razoružanje, razvojačenje i reintegraciju u mirovnim operacijama.

Nadalje, afirmirajući se kao vrsni instruktori čija je ekspertiza priznata, hrvatski instruktori su tijekom 2004. i 2005. godine, po pozivu UN-a, sudjelovali na različitim aktivnostima pripreme pripadnika Oružanih snaga za mirovne operacije. Suradnja s UN-om i uspostavljanje dobrih odnosa s državama davateljicama UN-a konkretizirana je realizacijom sudjelovanja stranih časnika kao i instruktora na tečajevima za vojne promatrače u Republici Hrvatskoj: na 4. tečaju za vojne promatrače (UNMOC 4), održanom od 20. rujna - 08. listopada 2004. bilo je

¹ Vojni promatrači

² Stožerni časnici

uključeno sedam stranih časnika; na tečaju UNMOC 5, održanom u svibnju 2005. sudjelovalo je 10 stranih polaznika, a na tečaju UNMOC 6, održanom u rujnu 2005. godine, sudjelovali su polaznici iz 6 zemalja. Republika Hrvatska je u lipnju 2004. godine, na sastanku Upravljačkog odbora u New Yorku stekla status promatrača u SHIRBRIG-u (Multinacionalnoj Stand-by brigadi visoke spremnosti namijenjenoj za brzo raspoređivanje snaga UN-a na području mirovnih operacija koje se provode sukladno mandatu Vijeća sigurnosti UN-a). Od tada Republika Hrvatska sudjeluje na svim sastancima Upravljačkog odbora SHIRBRIG-a.

Europska unija

Tijekom 2004. godine ministar obrane sudjelovao je na sastancima ministara obrane EU Trojke. Od lipnja 2005. godine, Republika Hrvatska sudjeluje na sastancima Vojnog odbora EU za zemlje kandidate za članstvo u EU i europske članice NATO-a.

OESS

Suradnja sa OESS-om (Organizacija za europsku sigurnost i suradnju) odvija se prvenstveno kroz implementaciju mjera/odluka Foruma za sigurnosnu suradnju OESS-a (razmjena informacija s OESS-om u sklopu sustava mjera za izgradnju povjerenja i sigurnosti: Globalna razmjena vojnih podataka – GEMI, godišnje razmjene informacija o vojnim snagama, vojnoj organizaciji i osoblju, o obrambenom planiranju, primjeni Kodeksa ponašanja u svezi političko-vojnih aspekata sigurnosti, Upitnik o transferu konvencionalnog naoružanja te Sporazum o otvorenom nebu).

Regionalne inicijative

Američko – Jadranska povelja (A3)

Početakom 2005. godine Republika Hrvatska bila je domaćin ministarskog sastanka gdje su pored država članica sudjelovala i izaslanstva Bosne i Hercegovine, Srbije i Crne Gore, Italije, Slovenije, Mađarske, Rumunjske, Bugarske, Grčke i Turske. Tijekom godine održan je niz zajedničkih vježbi te je u mirovnu misiju ISAF u Afganistanu raspoređen zajednički medicinski tim. Plan suradnje za 2005. je gotovo u potpunosti realiziran, a u 2006. planirano je povećanje broja aktivnosti za oko 50%. U 2006. Republika Hrvatska preuzima predsjedanje Američko Jadranskom poveljom.

CENCOOP (Central European Nations Cooperation in Peace Support – Suradnja Srednjoeuropskih država u operacijama potpore miru)

Tijekom 2005. godine Republika Hrvatske predsjedava ovom inicijativom te je svoje napore prvenstveno usmjerila ka pronalaženju zajedničke platforme za daljnji rad CENCOOP-a. Republika Hrvatska ima interes u ovoj inicijativi jer se radi o forumu srednje-europskih država. U Zagrebu je u listopadu 2005. godine održan ministarski sastanak CENCOOP-a.

Kvadrilaterala

U okviru Kvadrilaterale (regionalna inicijativa koja okuplja Italiju, Mađarsku, Sloveniju i Hrvatsku) Hrvatska ima status punopravnog člana u političkom dijelu dok u vojnom dijelu (multinacionalna brigada) ima status promatrača. Najznačajnija aktivnost u 2005. godini na kojoj su sudjelovali predstavnici Ministarstva obrane, bio je sastanak Političko vojne upravljačke skupine MLF-a održan u lipnju 2005. u Budimpešti na kojem je prihvaćen dokument o proširenju MLF-a, a Republika Hrvatska je pozvana nastaviti pregovore za pristupanje u punopravno članstvo MLF-a. Pripadnici Oružanih snaga RH krajem studenog 2004. godine sudjelovali su u statusu promatrača u Udinama (Italija) na stožernoj vježbi MAPEX, a u svibnju 2005. godine na vježbi Clever Ferret 05, održane na širem području Postojne (Slovenija).

SEDM (Southeastern Europe Defence Ministerial – Forum ministara obrane zemalja Jugoistočne Europe)

U odnosu na prethodno razdoblje Republika Hrvatska je intenzivirala svoje sudjelovanje u okviru SEDM procesa preuzimanjem vođenja jednog od najvažnijih projekata u okviru SEDM-a Radne skupine za obrambeno-vojnu podršku neširenju oružja za masovno uništenje, sigurnost granica i borbu protiv terorizma. Vlada Republike Hrvatske donijela je 9. prosinca 2004. godine, Zaključak kojim se prihvaća predsjedavanje navedenom Radnom skupinom. Preuzimanje predsjedavanja Radnom skupinom značajno je za Republiku Hrvatsku, kako u razvijanju suradnje s državama članicama SEDM procesa na području jačanja sigurnosti granica i sprečavanju širenja oružja za masovno uništavanje, tako i na planu jačanja pozitivne percepcije međunarodnog angažiranja Republike Hrvatske u cilju jačanja sigurnosti i stabilnosti u jugoistočnoj Europi. U prosincu 2005. godine održan je sastanak ministara obrane država članica SEDM-a u Washingtonu pod predsjedanjem ministra obrane SAD-a na kojem je sudjelovalo hrvatsko izaslanstvo predvođeno hrvatskim ministrom obrane.

SEEC (South-East European Cooperation Process – Proces suradnje u Jugoistočnoj Europi)

U 2004. godini Republika Hrvatska postala je punopravna članica SEEC-a.

SEEC (Southeast Europe Clearinghouse – Inicijativa potpore zemljama Jugoistočne Europe)

SEEC inicijativa usmjerena je na koordinaciju napora savezničkih i ostalih zemalja u pružanju pomoći državama jugoistočne Europe (kandidatima za NATO - Hrvatska, Albanija i Makedonija i PfP aspirantima – Bosna i Hercegovina i Srbija i Crna Gora) na putu u euro-atlantske integracije. Osnivačka konferencija SEEC-a održana je u Ljubljani 30. studenoga i 1. prosinca 2004. godine, tijekom koje je predstavljeno stanje obrambenih procesa i reforme sustava obrane u 5 zemalja jugoistočne Europe. U Zagrebu je u prosincu 2005. godine u suorganizaciji država Nordijske inicijative (Danska, Finska, Island, Norveška i Švedska) i uz potporu

Ministarstva obrane održana treća konferencija SEEC inicijative. Konferencija je osigurala mogućnost iznošenja konkretnih ponuda pojedinih država ili organizacija koje su iskazale spremnost financirati ili na koji drugi način poduprijeti pojedinačne projekte država članice ove inicijative.

Nadzor naoružanja

Sve težišne zadaće u području nadzora naoružanja realizirane su tijekom 2005. godine sukladno planiranoj dinamici. Republika Hrvatska je u potpunosti ispunila svoje obveze iz Sporazuma o subregionalnoj kontroli naoružanja.

Sukladno Protokolu o demilitarizaciji Prevlake u svibnju 2005. godine izvršena je inspekcija demilitarizacije Prevlake pri čemu je utvrđeno da je Republika Hrvatska u potpunosti ispunila Protokol u dijelu demilitarizacije.

Aktivnosti međunarodne obrambene suradnje tijekom 2005. godine težišno obuhvaća provedba zadaća vezanih uz Konvenciju o zabrani protupješačkih mina (Ottawska konvencija), Konvenciju o zabrani uporabe izvjesnog konvencionalnog oružja, Ugovor o cjelovitoj zabrani nuklearnih proba, Konvenciju o zabrani kemijskog oružja te Konvenciju o zabrani biološkog oružja.

Republika Hrvatska je 1. siječnja 2005. godine postala punopravni član Sporazuma o otvorenom nebu.

4. BORBENA SPREMNOST ORUŽANIH SNAGA RH

Rukovođenje i zapovijedanje

Težište u rukovođenju i zapovijedanju tijekom zadnje godine u Oružanim snagama Republike Hrvatske bilo je na povećanju kvalitete planiranja zadaća i izvješćivanja o njihovoj realizaciji, obuci i osposobljavanju snaga za borbene i mirnodopske zadaće s naglaskom na protupožarnu zaštitu, kao i na uvođenju u probni rad sustava izvješćivanja o borbenoj spremnosti u sve dijelove Hrvatske kopnene vojske te pristožerne postrojbe Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske.

U Oružanim snagama Republike Hrvatske pokazale su se potrebe za promjenama ustroja koje bi pratile određene operativne promjene na terenu pa je u 2005. godini poduzeto sljedeće:

a) izmijenjene su knjige ustroja Zapovjedništva za združenu izobrazbu i obuku u cilju povećanja broja profesora i prevoditelja stranih jezika u Školi stranih jezika

b) izmijenjene su knjige ustroja Zrakoplovno-tehničkog zavoda u cilju reguliranja statusa specijaliziranog osoblja u službi

c) donesene su odluke o ukidanju 1. i 5. korpusa Hrvatske kopnene vojske (HkoV) uz odgovarajuće izmjene vojno-područne podjele Republike Hrvatske u cilju racionalizacije sustava zapovijedanja u HkoV-u te su izvršene pripreme za predstojeće ukidanje preostala dva korpusa HkoV-a u prijelaznom razdoblju prema novom ustroju Oružanih snaga Republike Hrvatske bez korpusne strukture

d) izvršene su pripreme za ustrojavanje Seleksijskog središta u mobilizacijskom razvoju Zapovjedništva za logistiku kojima se u Oružanim snagama Republike Hrvatske ustrojava organizacijska cjelina za provedbu seleksijskog postupka za prijem u djelatnu vojnu službu.

U skladu s rezultatima Strateškog pregleda obrane u izradi je Dugoročni plan razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske kao i novi ustroj Oružanih snaga Republike Hrvatske kojima će otpočeti novi ciklus preustroja Oružanih snaga Republike Hrvatske s ciljem razvoja modernih, sposobnih, dobro opremljenih i ekonomičnih oružanih snaga kao dio priprema za ulazak u euroatlantske asocijacije.

Na rukovođenje i zapovijedanje snažno je utjecalo:

- provedba preustroja (ukidanje dva korpusa) i daljnje smanjenje HkoV-a,
- zastarjela materijalno tehnička sredstva (veliki stupanj iskorištenosti resursa, visoka nepouzdanost, zastoji u održavanju zbog nedostatnih remontnih kapaciteta ili nedostajućih financijskih sredstava, značajan postotak neispravnosti),
- nedostatna i u većoj mjeri zastarjela računalna tehnika.
- nedostatna i dodatno reducirana financijska sredstva,
- opterećenost zadaćama osiguranja i čuvarske službe vojnih objekata (dnevno je na tim zadaćama angažirano oko 1650 ljudi),
- dugotrajan proces zatvaranja i prenamijene neperspektivnih vojnih objekata što izravno utječe na stalno održavanje velikog broja vojnih osoba na osiguranju (posebice stražarska služba),
- veliki broj izvanrednih zadaća zračnog prijevoza u potpori civilnih institucija,

- višegodišnji zaustavljeni proces pribavljanja osoblja sve do 2004. godine što je imalo za posljedicu starenje osoblja i neobučavanje novog mlađeg osoblja

Personalna spremnost

Personalna spremnost i vođenje personalne politike Oružanih snaga Republike Hrvatske ogleda se u daljnjem smanjenju broja pripadnika u skladu sa zahtjevima ustroja uz istovremeno poboljšanje kvalifikacijske strukture i ukupne sposobnosti pripadnika djelatnog sastava Oružanih snaga Republike Hrvatske.

Nakon višegodišnjeg zaustavljenog procesa planskog pribavljanja osoblja prvi put je tijekom 2005. ostvaren planski prijem u djelatnu vojnu službu. Ovaj prijem zaustavio je starenje vojnog osoblja koje se sada kreće na prosječnoj godini starosti od 36 godina. Za smanjenje prosječne starosti djelatnih vojnih osoba potrebno je nastaviti s planskim godišnjim pribavljanjem djelatnih vojnih osoba.

Obučenosť i uvježbanost

Obuka i izobrazba u Oružanim snagama Republike Hrvatske usredotočena je na dostizanje interoperabilnosti s NATO-om, kroz dostizanje i održavanje spremnosti pojedinaca i postrojbi deklariranih za NATO vođene operacije i vježbe, te na razvoj sposobnosti za pružanje pomoći civilnim institucijama u slučaju prirodnih ili ekoloških nesreća i katastrofa.

U cilju razvoja sustava te standardizacije obuke i školovanja razvijene su: Doktrina obuke, Doktrina školovanja i Kineziološki priručnik, čija će se puna implementacija i primjena postići u 2006. godini. Po prvi put su Smjernice za obuku i izobrazbu izdane za dvogodišnje razdoblje (2006./2007.)

Obuka profesionalnog sastava: obuku profesionalnog sastava već duže vrijeme prate otežavajuće okolnosti, od smanjenih resursa potrebnih za podizanje kvalitete obuke do čestih dodatnih zadaća koje ograničavaju raspoloživo osoblje i vrijeme za obuku. Unatoč tome provedenim obučnim aktivnostima dostignuta je spremnost profesionalnog sastava za temeljne zadaće, učinjeni su veliki naponi i postignut je napredak u dostizanju interoperabilnosti i obučenosťi pojedinaca i postrojbi deklariranih za NATO operacije i vježbe te u ispunjavanju partnerskih ciljeva. Međutim, deklarirane postrojbe još uvijek nisu u potpunosti opremljene potrebnom opremom kako bi postigli punu integraciju ljudi i opreme.

Obučenosť i osposobljenost za pružanje pomoći civilnim institucijama i stanovništvu više puta je dokazana angažiranjem Oružanih snaga u operacijama različitim od ratnih.

Prevedena je NATO doktrina kopnenih snaga ATP 3.2 "Land operations", tiskana u odgovarajućem broju primjeraka i pripremljena u multimedijalnom obliku (CD), te prosljeđena HKoV-u i ostalim ustrojstvenim jedinicama Oružanih snaga na primjenu. Dalje slijedi puna implementacija i primjena ATP 3.2 "Land operations" u cilju ispunjavanja partnerskog cilja (PC L 0001) "Kopnene operacije i obuka".

Pokrenut je proces usvajanja i uvođenja NATO OCC E&F koncepta, čija se puna primjena očekuje u 2006. Primjena tog koncepta osigurat će objektivno ocjenjivanje i povratne informacije o obučenosťi i dostignutom stupnju

interoperabilnosti onih snaga deklariranih za NATO operacije i vježbe, koje će proći postupak ocjenjivanja.

Obuka pričuvnog sastava: obuka pričuvne komponente nije provedena. Pričuvna komponenta nije obučavana duži niz godina, a provedeno je i njeno smanjenje. Prosudba obučenosti pričuvnih postrojbi je N (neuvježbano), stoga predstoji zadaća pokretanja sustavne obuke pričuvne komponente Oružanih snaga Republike Hrvatske.

Obuka ročnog sastava: obuka vojnika ročnika zadržava postignutu razinu, ali bez znatnijih promjena i ulaganja ne postoji mogućnost većeg napretka. Raščlambom povratnih informacija dobivenih kroz nadzore i praćenje obuke zaključeno je da je potrebno inovirati određene programe obuke ročnika. Završna obuka ročnika bit će usmjerena na održavanje dostignute razine obučenosti i osposobljenosti s temeljne i specijalističke obuke, a vojnici će biti angažirani u provedbi praktičnih zadaća u specijalnostima za koje su obučeni.

Povećani interes vojnih obveznika za civilno služenje vojnog roka doveo je do drastičnog smanjenja broja ročnika koji se upućuju na služenje vojnog roka, što traži preispitivanje postojećeg modela.

Izobrazba: nastavlja se izobrazba i priprema časnika, dočasnika i državnih službenika za provedbu zadaća u zaštiti i obrani nacionalnih interesa Republike Hrvatske kao i osiguranje njihove brze prilagodbe za provedbu tih i drugih zadaća koje će uslijediti ulaskom u NATO. Nastavlja se s unaprjeđenjem civilno-vojnog školovanja kroz projekt "KADET", kao jednom od aktivnosti koja ima za cilj osiguranje novog osoblja za potrebe Oružanih snaga Republike Hrvatske.

Izrađena je i usklađena "Doktrina školovanja" za razdoblje 2005. – 2010. kojom su stvorene pretpostavke za sustavni razvoj vojnog školovanja.

Provedba vojnih vježbi: Samostalne vojne vježbe Oružanih snaga Republike Hrvatske provode se u skladu s planovima obuke, a u 2005. godini planirana je 51 samostalna vježba. Provedene su: PLAMEN 05, MIROVNE OPERACIJE CAX 01, STOŽERNA VJEŽBA HRZ i PZO, STOŽERNE VJEŽBE HRM (BARAKUDA).

Bilateralne vojne vježbe: od planiranih 7 vježbi provedena je 1 vježba: "Razmjena pješackog voda Oružanih snaga Republike Hrvatske s Nacionalnom gardom Minnesote", 3 vježbe su otkazane.

Multilateralne vojne vježbe u kojima sudjeluju Oružane snage Republike Hrvatske: od planiranih 10 vježbi provedeno je 7 vježbi: CMX 05, ALLIED ACTION 05, STEADFAST MOVE 05, COMBINED ENDEAVOR 05, COOPERATIVE BEST EFFORT 05, CENCOOP CAX 05/01 i COOPERATIVE KEY 05.

Također je provedena vježba BLUE ACTION 05, koja je naknadno uvrštena u godišnji plan vježbi za 2005.

Obuka u Središtu za međunarodne vojne operacije (SMVO): Središte za međunarodne vojne operacije operativno priprema pojedince i timove za UN misije. Operativno vođenje regulira se zapoviješću načelnika Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske posebno za svaku misiju prilikom prvog uputa, kao i kod

svake rotacije. Izvješćivanje iz misija regulirano je standardnim operativnim postupkom.

Temeljni tečaj za vojne promatrače (UNMOC) koji provodimo u Središtu za međunarodne vojne operacije dobio je međunarodno priznanje i certifikat UN-a kao jedan od prva tri u svijetu. Sedam instruktora iz Središta dobilo je status međunarodnih instruktora UN-a, te su kao takvi sudjelovali u provedbi obuke za UN DPKO u Šrilanki i Keniji. U 2005. godini ustanovljena je i razmjena instruktora s ekvivalentnim grčkim središtem.

Postignuta je visoka razina koordinacije u provedbi intergranske i interrodovske obuke, što u konačnici racionalizira i pojeftinjuje obuku za međunarodno djelovanje Oružanih snaga Republike Hrvatske u cjelini.

Mobilizacijska spremnost

U cilju jačanja mobilizacijska spremnost pričuvnih postrojbi Oružanih snaga Republike Hrvatske potrebno je u slijedećem razdoblju provesti prethodnu mobilizacijsku obuku, smotru i pregled cjelokupnog sustava.

Logistička spremnost

Logistički sustav Oružanih snaga Republike Hrvatske strukturiran je za provedbu logističke potpore u stacionarnim uvjetima (oslanjanje na logističke kapacitete u vojarni), a ima vrlo ograničene sposobnosti za projekciju snaga u pružanju logističke potpore u terenskim uvjetima.

Za 2006. godinu jasnije su definirani prioriteti u logističkim troškovima te opremanju i modernizaciji čime se uravnotežuju troškovi u postojećem 1. i 4. programu (Funkcioniranje oružanih snaga - Opremanje i modernizacija).

Tijekom 2005. godine stupili su na snagu dokumenti koji reguliraju provedbu logističke potpore Oružanih snaga Republike Hrvatske i počela je njihova primjena u postrojbama, zapovjedništvima i ustanovama Oružanih snaga Republike Hrvatske:

- Pravilnik o načinu materijalnog zbrinjavanja Oružanih snaga Republike Hrvatske,
- Naputak o provedbi logističke i zdravstvene potpore Oružanih snaga Republike Hrvatske,
- Naputak o održavanju materijalnih sredstava u Oružanim snagama Republike Hrvatske,
- Naputak o investicijskom i temeljnom održavanju vojnih objekata,
- Naputak o provedbi otpisa materijalnih sredstava u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama Republike Hrvatske
- Naputak o opremanju Oružanih snagama Republike Hrvatske sredstvima naoružanja i vojne opreme,
- Naputak o kvaliteti materijalnih sredstava i usluga u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama Republike Hrvatske,
- Naputak o kodifikaciji u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama Republike Hrvatske.

Navedeni Pravilnik i nautci reguliraju jedinstven pristup u postupanju i uređenje logističkog sustava. Logistički sustav Oružanih snaga Republike Hrvatske započeo je s procesom prihvaćanja NATO standarda u cilju postizanja interoperabilnosti s članicama NATO-a, te primjene NATO logističke doktrine u međunarodnim operacijama.

Uspješno se provodi logistička potpora pripadnika i postrojbi Oružanih snaga Republike Hrvatske koji sudjeluju u međunarodnim operacijama.

U tijeku je proces ustrojavanja NMCC (National Movement Co-ordination Centre – Nacionalnog centra za koordinaciju prometa) u Oružanim snagama Republike Hrvatske i definiranje koncepta HNS (Host Nation Support – Potpora zemlje domaćina) u suradnji s drugim državnim tijelima.

Godišnji plan preventivnog održavanja u granama Oružanih snaga Republike Hrvatske za 2005. te mjesečni zahtjevi postrojbi za ispomoć u održavanju objedinjavaju se na razini Zapovjedništva za logistiku i osnova su planiranja svih zadaća i angažiranja kapaciteta održavanja, te praćenja utroška financijskih sredstava.

Prosječna starost objekata i infrastrukture je cca 40-50 godina, tehnološki im je zastarjela oprema i instalacije i traži velike napore u održavanju (osoblje i tehnička sredstva). Preustroj Oružanih snaga Republike Hrvatske usmjeren je i na smanjenje ukupnog broja vojnih objekata koje su trenutno na korištenju u Oružanim snagama Republike Hrvatske te njihovo grupiranje radi smanjenja troškova održavanja.

Problem za Oružane snage Republike Hrvatske predstavlja i činjenica da se vojni objekti koji su zatvoreni i za koje su upućeni elaborati za predaju Središnjem državnom uredu za upravljanje državnom imovinom moraju i dalje fizički osiguravati, graditeljski održavati i za njih plaćati komunalne naknade i dr. što znatno opterećuje ionako nedostatni obrambeni proračun.

Kapaciteti objekata i infrastrukture za potrebe članica NATO-a i ostalih asocijacija (Host Nation Support): u skladu s preuzetim međunarodnim obvezama, Republika Hrvatska mora imati uspostavljen sustav osiguranja "potpore zemlje domaćina" kod prijema, prolaza, te odlaska snaga zemalja članica NATO-a, zemalja Partnera i snaga prijateljskih zemalja, kao i kod provedbe multinacionalnih vježbi na prostoru Republike Hrvatske.

Za potrebe prihvata i boravka postrojbi oružanih snaga drugih zemalja na teritoriju Republike Hrvatske, postoji uvjetna mogućnost smještaja u kapacitetima Oružanih snaga Republike Hrvatske, uz proširenje i modernizaciju perspektivnih objekata Oružanih snaga Republike Hrvatske u skladu s budućim potrebama i standardima NATO-a.

Planovi smanjenja broja vojnih objekata, modernizacija postojećih i izgradnja novih: izrađena je raščlamba popisa nekretnina na korištenju u Ministarstvu obrane te je za 89 objekata koji su odlukom Vlade Republike Hrvatske dodijeljeni Ministarstvu obrane koji nikad nisu korišteni, zatraženo da se predaju novim korisnicima i skinu s popisa nekretnina. Predano je ili je u fazi predaje Vladi Republike Hrvatske 71 objekata koji su korišteni od strane postrojbi Oružanih snaga Republike Hrvatske. Pored ovih objekata Oružane snage Republike Hrvatske planski napuštaju 62

objekta koje više ne koriste te je u proceduri zahtjev za rješavanje pitanja njihove predaje novim korisnicima.

Stanje zaliha ubojnih sredstava (UbS-a): Oružane snage Republike Hrvatske raspolažu s cca 40.000 tona zaliha UbS-a.

Za poboljšanje stanja zaliha UbS-a potrebno je:

- ubrzati ugovaranje industrijskog zbrinjavanja neperspektivnih zaliha UbS s tvrtkama iz Republike Hrvatske te prodaju neperspektivnog UbS-a preko Agencije Alan d.o.o.,
- ustrojiti Središte za nadzor ispravnosti zaliha UbS, sustavno pratiti životni ciklus UbS-a te pripremati i uvoditi NATO norme iz područja ubojitih sredstava.

Stanje zaliha ostalih materijalnih sredstava (hrana, gorivo, temeljna sredstva): je minimalno i osigurava uvjete za život i rad postrojbi i zapovjedništava samo do narednog ciklusa nabave.

Stanje borbene tehnike

Ispravnost ključne borbene i ostale tehnike HKoV: Zapovjedništva i postrojbe HKoV suočene su s problemima zastarjelosti, neujednačenosti i sporog obnavljanja postojeće borbene tehnike:

- tenk Oružanih snaga Republike Hrvatske je prosječne starosti 35 godina i tehnološki je inferioran.
- starost borbenih vozila pješaštva i motornih vozila je 20 godina.
- topnička oružja karakterizira veliki broj kalibara (12) i modela (23), što je sa stajališta operativnosti vrlo nepovoljna činjenica.
- raspoloživi PZO sustavi su zastarjeli i ne postoji mogućnost protuzračne zaštite na visinama većim od 3000 metara.
- postrojbe roda inženjerije opremljene su inženjerijskom tehnikom prosječne starosti 25 – 30 godina, a podložna je čestim kvarovima.
- količina i stanje postojeće zaštitne opreme, te sredstava i alata za razminiranje ne omogućava zadovoljavajući tempo razminiranje velikog broja miniranih vojnih objekata.
- zamjetan je nedostatak opreme za ABKO, a najveći problem predstavlja nedostatan broj zaštitnih maski i druge vrste zaštitne opreme.
- komunikacijska oprema koja se rabi na bojišnici većim svojim dijelom je neadekvatna, nepouzdana i taktičko – tehnički zastarjela.

Ispravnost ključne borbene i ostale tehnike Hrvatskog ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane: postrojbe su suočene s problemima zastarjelosti, neujednačenosti i sporog obnavljanja postojeće borbene tehnike:

- borbeni avioni MiG-21, u stalnoj uporabi 10 do 12 aviona uz redovito održavanje u skladu s odobrenim financijskim sredstvima,
- za školski avion tipa PC-9(M) održava se ispravnost 12 do 13 aviona,
- na 4 školska aviona U-75 ističu resursi 2006. godine, preciznije vijek upotrebe,

- na dva transportna aviona AN-32B izvršen je sredinom 2004. generalni remont i prva faza modernizacije,
- za avione Canadair CL-415 usvojen je Program M+ koji omogućuje brzu dostavu pričuvnih dijelova, prolaze redovne servise i angažiraju se u PP sezoni,
- za avion Air Tractor AT 802F potpisani su okvirni ugovori koji omogućuju nabavu pričuvnih dijelova, materijala i usluga bez stvaranja zaliha,
- borbeni helikopteri Mi-24V (7 helikoptera) su neispravni i istekao je međuremontni resurs,
- izvršen je kapitalni remont helikoptera tipa Mi-8MTV-1 i Mi-8
- školski helikopteri tipa Bell 206 su u uporabi uz redovito održavanje
- u tijeku je postupak uvođenja novih radarskih sustava FPS-117 u operativnu upotrebu brigade ZMIN,
- Zapovjedništvo Hrvatskog ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane je u 2004. i 2005. godini pokrenulo intenzivni otpis neupotrebljivih zrakoplovno tehničkih materijalnih sredstava.

Ispravnost ključne borbene tehnike u Hrvatskoj ratnoj mornarici: danas Hrvatska ratna mornarica može provoditi samo zadaće prevoženja, polaganja mina i ophodnje. Ostale zadaće kao što su nanošenje raketnog udara, provođenje protupodmorničke i protuminske borbe ne može izvršavati zbog:

- starosti brodova
- nedostatka pričuvnih dijelova za starije sustave i sustave istočne proizvodnje
- nepotpune dokumentacije za starije sustave
- problema u potpori održavanju raketnog sustava RBS-15
- nepostojanja vlastitih remontnih kapaciteta i nepoštivanja periodike remontnih aktivnosti, odnosno nedostatka financijskih sredstava
- neredovitih i nepotpunih servisa i remonta (BRM-51, R-1, R-2, R-2M, mali gumeni čamac, motorna vozila, roniteljski aparati i oprema).
- neredovitog znavljanja do maksimuma u radu iskorištenih materijalno tehničkih sredstava novim sredstvima (gumeni čamci i roniteljska odjela...).

U 2005. godini, u suradnji Zapovjedništva Hrvatske ratne mornarice i Zapovjedništva za logistiku, napravljen je značajan pomak u procesu definiranja standardnih postupaka i procedura remonta brodova.

Modernizacija i opremanje Oružanih snaga Republike Hrvatske

Strateški pregled obrane kao dokument koji će usmjeriti transformaciju i razvoj Oružanih snaga Republike Hrvatske u smjeru razvoja vojnih sposobnosti potrebnih za odgovor na nove sigurnosne izazove uvjetovao je redefiniranje započetih te pokretanje novih projekata opremanja i modernizacije. Završetkom započetih i pokretanjem novih projekata razvoj vojnih sposobnosti Oružanih snaga Republike Hrvatske će se dugoročno usmjeriti u pravcu kompatibilnosti s oružanim snagama NATO-a, a istodobno će se izdvajanja za razvoj i opremanje Oružanih snaga Republike Hrvatske uravnotežiti s proračunskim mogućnostima obrambenog sustava Republike Hrvatske.

Prioritet Hrvatske kopnene vojske je nabava naoružanja i vojne opreme za potrebe opremanja postrojbi za međunarodne vojne operacije.

U 2005. godini realizirano je ili je započela realizacija nekoliko projekata:

- projekt nabave BOV-a: Vlada Republike Hrvatske je utvrdila postojanje posebnog interesa za izuzeće od primjene Zakona o javnoj nabavi za opremanje Oružanih snaga Republike Hrvatske borbenim oklopnim vozilom pješništva i u skladu s provedbom Plana opremanja Oružanih snaga Republike Hrvatske Ministarstvo obrane će sklopiti ugovor s tvrtkom „Đuro Đaković“ d.d. Slavonski Brod o proizvodnji borbenog oklopnog vozila pješništva
- nastavljen je postupak nabave i opremanja ABK opremom, s prioritetom nabave ABK opreme za postrojbe koje sudjeluju u PfP programu
- nastavljen je postupak nabave i opremanja inženjerskim strojevima postrojbi deklariranih u PfP (3 inženjerska stroja)
- u skladu s programom FMF (program financiran od strane Sjedinjenih Američkih Država) zaprimljena je oprema za noćno motrenje
- nastavljena je isporuka i ugradnja VHF radio uređaja u vozila i oružja
- pokrenuta je modifikacija 2 SVLR (samovozni višecjevni lanser raketa).

Ciljevi modernizacije i opremanja Hrvatske kopnene vojske u idućem razdoblju su nabava komunikacijske i informatičke opreme za opremanje postrojbi Hrvatske kopnene vojske s težištem na opremanju postrojbi za međunarodne vojne operacije, te nabava borbenog oklopnog vozila pješništva na kotačima.

Prioritet modernizacije Hrvatskog ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane je nastavak implementacije projekta NEBO. U narednom razdoblju prioritet će biti na pokretanju projekta uvođenja u naoružanje višenamjenskog borbenog aviona, nabava 4 nova školska aviona za početnu i selekcijsku obuku, nabava novih transportnih helikoptera (kroz klirinški dug bivšeg SSSR) te nabava 2 transportna aviona za transport na srednjim daljinama (3000 - 5000 km)

Uz nabrojane glavne projekte opremanja i modernizacije Hrvatskog ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane će nastojati uravnotežiti ulaganja u održavanje i modernizaciju postojećih te nabavu novih letjelica sa ciljem ostvarenja najveće moguće razine operativne ispravnosti i iskoristivosti letjelica i drugih tehničkih sredstava.

Prioriteti modernizacije Hrvatske ratne mornarice su usmjereni na završetak postojećih projekata, te na pokretanje novih studija izvodivosti višenamjenskog i obalnog ophodnog broda.

Nastavljena je realizacija slijedećih programa i ugovornih obaveza:

- izrađena je Studija izvodivosti modernizacije RTOP-11 te je dan prioritet na modernizaciji pogonskih i borbenih sustava
- pokrenuta je izrada studije izvodljivosti za gradnju višenamjenskog i obalnog ophodnog broda
- pokrenuta je nabava dijela ABK opreme za potrebe opremanja brodova RTOP-11 i RTOP-12
- pokrenuta je nabava jedrilice za potrebe obuke u časničkoj i dočasničkoj školi, te obuke kadeta
- ugovorena je kupnja topa AK-630 za RTOP-12
- u tijeku je nabava roniteljske opreme za protuminske ronitelje
- u završetku je gradnja i opremanje malog protuminskog broda

- u tijeku je funkcionalno ispitivanje mornaričkih radara "Peregrine" na Visu i Lastovu, a za ostala dva radarska položaja na Dugom Otoku i Mljetu uređuje se infrastruktura.

Ciljevi modernizacije Hrvatske ratne mornarice u idućem razdoblju su planska modernizacija postojećih brodova i sredstava za izvršenje postavljenih namjenskih zadaća, te izrada studije izvodljivosti za izgradnju višenamjenskih i obalnih ophodnih brodova.

U tijeku je završna faza instaliranja radara "Peregrine" te završetak prve faze implementacije računalno – komunikacijske mreže projekta "MORE".

Psihička borbena spremnost

Stabilnost ukupne psihičke borbene spremnosti, odnosno morala ili motivacije pripadnika Oružanih snaga, može se smatrati zadovoljavajućom iako određene razlike procjenjivanih elemenata ukazuju na dijelove u kojima bi se primjerenim aktivnostima opća razina psihičke bojne spremnosti mogla značajno podignuti.

To su u prvom redu kontinuirano, pravovremeno i točno informiranje djelatnika na svim razinama o svim aktualnim temama, postojećim i planiranim promjenama te statusnim pitanjima vezano za preustroj i osobni profesionalni razvoj, kao i podizanje standarda života i rada djelatnika.

Psihička borbena spremnost utvrđivala se ispitivanjima u nekoliko različitih područja. Rezultati provedenog ispitivanja pokazuju određenu stabilnost procijenjene psihičke borbene spremnosti što se može smatrati pozitivnim. Do blagog porasta rezultata došlo je u cjelinama zadovoljstva, osposobljenosti i zabrinutosti (veći rezultat znači manju procijenjenu zabrinutost).

Provedene mjere u Oružanim snagama dovele su do značajnog porasta u kategoriji zadovoljstva odjećom i obućom tako da je sada ta procjena najviša u proteklih pet godina. Zadovoljstvo smještajem kreće oko prosječne vrijednosti kao i zadovoljstvo prehranom koje se nije promijenilo u odnosu na prethodna ispitivanja. I nadalje je najniže procijenjena kategorija zadovoljstvo plaćom.

U procjenama osposobljenosti blage promjene porasta rezultata nisu statistički značajne. Iako u cjelini obaviještenosti nisu zamijećene značajnije promjene, ipak se može uočiti blago smanjenje razine procijenjene obaviještenosti o preustroju koji je i nadalje najniže procijenjeni čimbenik obaviještenosti ali i jedan od najniže ocijenjenih čimbenika uopće. To je jasan pokazatelj sve veće potrebe intenzivnog i kontinuiranog informiranja svih djelatnika o planiranim promjenama, fazama i oblicima preustroja, rješavanju statusnih i drugih pitanja, pravima djelatnika i dr. Analizirajući razinu obaviještenosti po kategorijama djelatnika, jasno se uočava najniži stupanj (oko srednje ocjene) kod djelatnih vojnika, nešto je viša razina obaviještenosti kod dočasnika dok je najviša procijenjena razina obaviještenosti kod časnika. To upućuje na slab protok svih relevantnih informacija.

Iako su cjeline povjerenje u zapovjednike i stega relativno visoko procijenjene, treba obratiti pozornost na rezultate koji upućuju na pojavu nemara i neodgovornosti jer je ta kategorija najniže procijenjena i u određenoj mjeri odstupa od ostalih rezultata u cjelini stega.

Ne smije se zanemariti ni važnost vanjskog utjecaja na pripadnike koji se odražava kroz stavove društva i javno mišljenje o Oružanim snagama. U tom smislu trebalo bi razviti aktivnosti vezane za jačanje imidža hrvatskog vojnika jer i to u

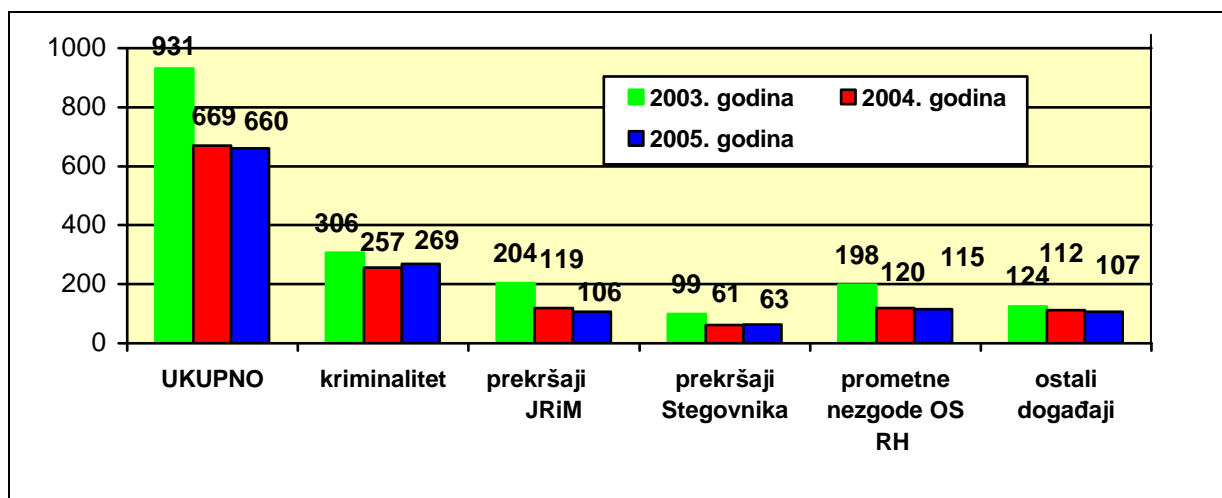
značajnoj mjeri djeluje na sigurnost, samopouzdanje i osjećaj kompetentnosti svih pripadnika.

Raščlambom bolovanja i dalje se uočava znatan broj bolovanja uzrokovanih duševnim poremećajima. Pored toga, vrlo je važan podatak da se najveći broj bolovanja odnosi na dugotrajna bolovanja (čak 80%). Podatak o visokom postotku dugotrajnih bolovanja i visokom postotku odlaska na bolovanje temeljem dijagnoze duševnih poremećaja može upućivati na zaključak da dio djelatnika određene probleme iskazuje na taj način.

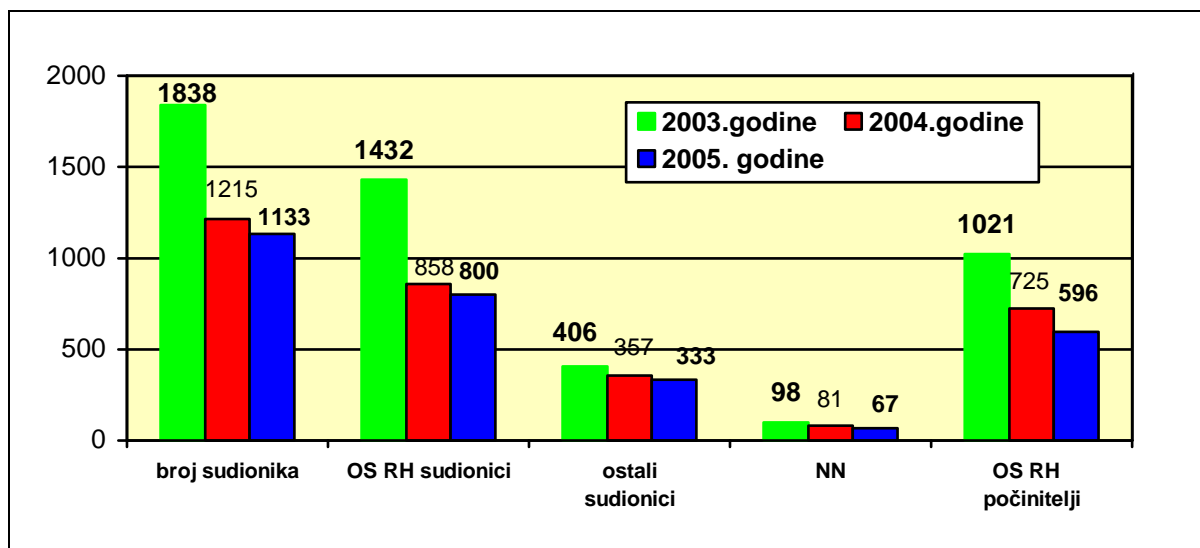
Izvanredni događaji

Tijekom 2005. godine djelatnici postrojbi Vojne policije Oružanih snaga RH su u skladu sa svojom nadležnosti i zoni odgovornosti postupali u 660 događaja, u kojima je sudjelovalo ukupno 1133 sudionika od čega je 800 pripadnika Oružanih snaga RH. Od ukupnog broja događaja pripadnici Oružanih snaga kao počinitelji su zabilježeni u 480 događaja.

Ukoliko usporedimo navedene događaje s istim razdobljem 2004. godine broj događaja je smanjen za 9 događaja ili 1,4%, sudionika za 6,7%, broj počinitelja za 17,8%, s istim razdobljem 2003. godine broj događaja je smanjen za 271 događaj ili 29,1%, sudionika za 44,2%, i broj počinitelja za 41,7% .

Usporedbom skupine događaja u odnosu na isto razdoblje 2004. godine smanjenje se bilježi kod kršenja Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira za 10,9%, ostalih vrsta događaja za 4,5% i prometnih nezgoda u Oružanim snagama za 4,2%, dok se povećanje broja događaja bilježi u segmentu kriminaliteta za 4,7% i kršenja odredaba Pravilnika o vojnoj stezi za 3,3%. U odnosu na isto razdoblje 2003. godine bilježi se smanjenje po svim segmentima.

Ukoliko iz događaja izdvojimo NN sudionike, počinitelje kojima još nije utvrđen identitet, tada u događajima ukupno sudjeluju 1133 osobe od čega su 800 pripadnici Oružanih snaga koji su sa 70,6% zastupljeni u odnosu na ukupan broj sudionika.

Kada po statusu sudionika pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske usporedimo sa ukupnim brojem svih sudionika pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske najviše su zastupljeni ročni vojnici sa 445 ili 55,6%, a potom slijede djelatne vojne osobe sa 291 ili 36,4%, državni službenici/namještenici sa 61 ili 7,6% i kadeti sa 3 ili 0,4%.

S obzirom na mjesto događaja najviše 232 događaja ili 35,2% dogodilo se u vojnim objektima, a potom slijede ceste sa 152 događaja ili 23,0%, stambeni objekti sa 89 događaja ili 13,5%, javne površine sa 59 događaja ili 8,9%, ugostiteljski objekti sa 36 događaja ili 5,5%, dok su ostala 92 događaja ili 13,8% zabilježeni na ostalim mjestima.

Tijekom 2005. godine provedene su kriminalističke obrade koje su rezultirale podnošenjem ukupno 353 kaznene prijave, od čega su časnici istražitelji Vojne policije podnijeli ukupno 135 kaznenih prijava (38,2% od ukupnog broja), a kriminalistički službenici Ministarstva unutarnjih poslova 218 kaznenih prijava. Kaznenim prijavama prijavljene su ukupno 433 osobe, poradi postojanja osnovane sumnje da su počinili ukupno 395 kaznenih djela. Od ukupnog broja kaznenih djela, pripadnici Oružanih snaga RH počinili su 265 kaznenih djela.

Ako izvršimo komparaciju kaznenih djela, kaznenih prijava i prijavljenima tijekom promatranog razdoblja 2005. godine sa istim razdobljem 2004. godine, dobit ćemo sljedeće:

- kriminalistička Vojna policija obradila je samostalno ili u suradnji sa Ministarstvom unutarnjih poslova, ukupno 395 kaznenih djela, što je 21,2% više nego u istom razdoblju 2004. godine, kada je obrađeno 326 kaznenih djela ili 17,4% manje za nego u istom razdoblju 2003. godine, kada je obrađeno 478 kaznenih djela.
- po provedenim kriminalističkim obradama časnici istražitelji kriminalističke Vojne policije podnijeli su samostalno, ili u suradnji sa Ministarstvom unutarnjih poslova ukupno 353 kaznene prijave nadležnom Državnom odvjetništvu,

što je 22,6% više nego u istom razdoblju 2004. godine kada je podnijeto 288 kaznenih prijava ili 13,5% manje nego u istom razdoblju 2003. godine, kada je obrađeno 408 kaznenih prijava.

- u ovim obradama prijavljene su za počinjenje kaznenog djela ukupno 433 osobe, što je 7,2% više nego u istom razdoblju 2004. godine kada su prijavljene 404 osobe ili 13,8% manje nego u istom razdoblju 2003. godine, kada je prijavljeno 502 osobe.

- od ovog broja prijavljenih osoba zbog počinjenja kaznenih djela u 2005., kaznene prijave podnijete su protiv 240 vojnih osoba, što je 14% manje u odnosu na isto razdoblje 2004. godine, kada je prijavljeno 279 osoba ili 40,5% manje nego u istom razdoblju 2003. godine, kada je prijavljeno 403 vojne osobe.

- prijavljeno je kaznenom prijavom 169 građanskih osoba, što je 94,3% više nego u istom razdoblju 2004. godine kada je prijavljeno 87 građanskih osoba, kao i 24 kaznene prijave protiv nepoznatih počinitelja, što je 36,9% manje nego u istom razdoblju 2004. godine kada je podnijeto 38 kaznenih prijava protiv NN počinitelja. Najveći broj kaznenih djela je iz skupine kaznenih djela protiv Oružanih snaga Republike Hrvatske - 149 kaznenih djela, protiv imovine - 108 kaznenih djela, protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom – 85 kaznenih djela i protiv javnog reda – 33 kaznena djela, itd.

- neodazivanje pozivu i izbjegavanje vojne službe (članak 364. Kaznenog zakona) najzatupljenije je kazneno djelo tijekom 2005. godine podnesene su 102 kaznene prijave protiv osoba koje se nisu odazvale pozivu za služenje vojnog roka, a navršile su 28 godina života

- najzatupljenije kazneno djelo zbog kojeg su postupali časnici istražitelji kriminalističke Vojne policije ili kriminalistički službenici Ministarstva unutarnjih poslova tijekom 2005. godine je zlouporaba opojnih droga kojih je počinjeno 74 ili 18,7% ukupnog broja

- kazneno djelo teške krađe kojih je u promatranom razdoblju počinjeno također 26 ili 6,6% ukupnog broja svih kaznenih djela.

Kazneno djelo krađe oružja ili dijela bojnog sredstva tijekom 2005. godine, evidentirano je jedno, (85,8% manje nego u istom razdoblju 2004. godine kada je počinjeno 7 kaznenih djela) i to krađa 7 komada strojnica "ERO" iz skladišta 303. LOB-a u vojarni "Sajmište" u Bjelovaru. Dosadašnjom provedbom kriminalističke obrade nije pronađeno predmetno oružje, kao niti počinitelj krađe.

Tijekom 2005. godine pripadnici Vojne policije provodili su kriminalističke obrade u slučajevima u kojima je 11 pripadnika Oružanih snaga smrtno stradalo zbog delikta, samoubojstva, u prometnim nezgodama, te zbog nesretnog slučaja ili prirodne smrti, a što je 42,2% manje nego u istom razdoblju 2004. godine kada je smrtno stradalo 19 pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske ili 59,3% manje nego u istom razdoblju 2003. godine kada je smrtno stradalo 27 pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske.

Samoubojstava pripadnika Oružanih snaga kao jedno od psihološki najznačajnijih kategorija smrtnog stradavanja, i dalje bilježe trend smanjenja, tako da tijekom 2005. evidentiran jedan događaj, 66,7% manje nego u istom razdoblju 2004. ili 83,4% manje nego u istom razdoblju 2003. kada je zabilježeno 6 samoubojstava), dok je posebno ohrabrujući podatak o niti jednom smrtnom stradanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske nesretnim slučajem, kao niti jedno smrtno stradanje uslijed počinjenog delikta ubojstva.

5. UPRAVLJANJE LJUDSKIM RESURSIMA

UPRAVLJANJE DJELATNIM SASTAVOM

Politika upravljanja djelatnim osobljem, vojnim i civilnim, temelji se na četiri glavna programska područja: pribavljanje osoblja, profesionalni razvoj, potpora osoblju i izdvajanje osoblja.

Ukupno brojno stanje djelatnog sastava na dan 31. prosinca 2005. godine bilo je:

OSOBLJE	MORH – upravi dio*	OS RH	Ostalo**	UKUPNO
Djelatne vojne osobe	521	18.479	50	19.050
Državni službenici i namještenici	1.334	3.963	807	6.104
UKUPNO	1.855	22.442	857	25.154

* Uključeno 541 osoba iz uprava i ureda za obranu

** Izvan sustava i Služba za gospodarenje nekretninama (u tijeku je organizacijsko izdvajanje)

Program pribavljanja osoblja

Višegodišnji zaustavljeni proces prijema mlađeg osoblja u Oružanim snagama doveo je do nepravilne starosne strukture i pojave „starenja snaga“. U 2004. po prvi put se pristupilo planskom pribavljanju osoblja radi popravljivanja starosne i kvalifikacijske strukture te su stvoreni uvjeti za uspostavu i provedbu posebnog programa pribavljanja osoblja kao stalne djelatnosti unutar sustava upravljanja osobljem. Jedna od temeljnih aktivnosti ovog Programa je promidžba Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske kao poželjnog poslodavca i najboljeg mjesta za početak uspješne profesionalne karijere.

Tijekom ranijih godina vršio se prijam samo neophodnog osoblja, posebice prijam visokoobrazovanog civilnog osoblja (primarno vježbenika). U skladu s Planom prijama osoblja za 2004. u IV. kvartalu 2004. raspisan je, uz natječaj za prijam vježbenika, po prvi put natječaj za prijam kandidata za časnike i oglas za prijam vojnika u djelatnu vojnu službu. Zbog organizacijskih problema u svezi s provedbom selekcije i inicijalne obuke provedba Plana iz 2004. prolongirana je i uključena u Plan pribavljanja osoblja za 2005.

Planom za 2005. planirano je pribaviti ukupno 350 časnika i 850 vojnika te 92 visokoobrazovana civila, od čega 34 vježbenika.

Usporedni prikaz pribavljanja osoblja po godinama:

OSOBLJE	2003.	2004.	2005.	
			PLAN	OSTVARENO do 31. prosinca
Djelatne vojne osobe	31	47	1.200	953
Državni službenici i namještenici	74	32	92	61
UKUPNO	105	79	1.292	1.014

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O SPREMNOSTI OBRAMBENOG SUSTAVA,
PROVOĐENJU KADROVSKE POLITIKE I UKUPNOM STANJU U ORUŽANIM SNAGAMA REPUBLIKE HRVATSKE

*PROVEDBA PLANA PRIBAVLJANJA ZA 2005.
- izvješće na dan 31. prosinca 2005. -*

PRIJAM	I. kvartal			II. kvartal			UKUPNO ZA I. polugod. 2005.			III. kvartal			IV. kvartal			UKUPNO ZA 2005.		
	PLAN	OSTVAR.	RAZLIKA	PLAN	OSTVAR.	RAZLIKA	PLAN	OSTVAR.	RAZLIKA	PLAN	OSTVAR.	RAZLIKA	PLAN	OSTVAR.	RAZLIKA	PLAN	OSTVAR.	RAZLIKA
ČASNICI	102	112	10	48	14	-34	150	126	-24		6	6	200	110	-90	350	242	-108
VOJNICI			0	250	363	113	250	363	113	300	6	-294	300	342	42	850	711	-139
D V O	102	112	10	298	377	79	400	489	89	300	12	-288	500	452	-48	1.200	953	-247
VSS	28	2	-26		1	1	28	3	-25	10		-10	20	2	-18	58	5	-53
VSS - vježbenici	34	31	-3			0	34	31	-3			0	20	20		34	51	17
SSS		1	1			0	0	1	1		1	1	1	1	1	0	3	3
NSS		1	1			0	0	1	1		1	1			0	0	2	2
DS i N	62	35	-27	0	1	1	62	36	-26	10	2	-8	20	23	3	92	61	-31
UKUPNO	164	147	-17	298	378	80	462	525	63	310	14	-296	520	475	-45	1.292	1.014	-278

Realizacija Plana pribavljanja za 2005. iznosi 78,5%, a pribavljanjem je ostvareno sljedeće:

- pribavljeno je 711 vojnika koji su potpisali profesionalni ugovor o službi u Oružanim snagama na 3 godine
- pribavljena su 242 kandidata za časnike (mlade visokoobrazovane osobe) koji su po završetku temeljne časničke izobrazbe primljeni u djelatnu vojnu službu na neodređeno vrijeme
- pribavljanje 61 civilne osobe, od čega je 51 vježbenik

Ustrojeno je Selekcijско središte za odabir u djelatnu vojnu službu s ciljem što kvalitetnije provedbe programa pribavljanja vojnog osoblja. Svrha ustrojavanja navedenog Središta je kontinuirano i centralizirano provođenje operativnog posla selekcije i odabira kandidata za djelatnu vojnu službu.

Program pribavljanja osoblja zaživio je u 2005. kao stalni proces te će se i nadalje provoditi u skladu s dugoročnim planovima i potrebama obrambenog sustava.

Također u svrhu pribavljanja mladog visokoobrazovanog osoblja sa školskom godinom 2003/04. uspostavljen je Projekt KADET, kao model civilno-vojne izobrazbe budućih časnika. U školskoj godini 2005/06. upisuje se 3. naraštaj kadeta budućih časnika borbenih rodova i rodova borbene potpore. Uz navedeni model, za potrebe popune Oružanih snaga Republike Hrvatske osobljem odgovarajućih struka, kao kandidati za časnike stipendiraju se i studenti od treće godine studija na hrvatskim sveučilištima.

Program profesionalnog razvoja

Profesionalni razvoj časnika i dočasnika podrazumijeva pojedinačnu izobrazbu i obuku, odabir i raspored na dužnosti te promicanje u činove, a sve temeljeno na savjetovanju i objektivnom godišnjem ocjenjivanju.

Standardi profesionalnog razvoja djelatnih vojnih osoba propisani su pravilnicima o standardima profesionalnog razvoja i postupku utvrđivanja nemogućnosti daljnjeg profesionalnog razvoja. Ovim standardima utvrđeni su odgovarajući parametri profesionalnog razvoja, i to: godine života, civilna i vojna izobrazba, vrijeme provedeno u činu te uspješno obnašanje raznovrsnih dužnosti, posebno dužnosti višeg čina.

Za djelatne vojne osobe koje ne udovoljavaju propisanim standardima utvrđena je nemogućnost daljnjeg profesionalnog razvoja te se osobe koje imaju 20 godina staža osiguranja stavljaju na listu kandidata za izdvajanje i upoznaju s mogućnostima zadržavanja u službi odnosno u slučaju izdvajanja s mogućnostima korištenja programa tranzicije.

Proces sustavnog planskog promicanja časnika i dočasnika radi dostizanja optimalne strukture djelatnog vojnog osoblja te ostvarivanja pretpostavki za njihov puni profesionalni razvoj započeo je donošenjem Plana promaknuća za 2005. godinu. U 2005. godini planirano je promicanje 5 generala, 208 viših časnika, 502 niža časnika (od čega 151 dodjela čina poručnika) te 1.320 dočasnika (od čega 240 vojnika dodjelom čina skupnika postaju dočasnicima).

Usporedni prikaz promicanja po godinama:

OSOBLJE	2003.	2004.	2005.	
			PLAN	OSTVARENO do 31. prosinca
GENERALI	19	3	5	8
VIŠI ČASNICI	443	441	208	178
NIŽI ČASNICI	643	1051	502	789
ČASNICI	1.105	1.495	715	975
DOČASNICI	766	2.060	1.320	1.175
UKUPNO	1.871	3.555	2.035	2.150

Kao dio sustava profesionalnog razvoja djelatnog vojnog osoblja kontinuirano se provodi pojedinačna vojna izobrazba u Republici Hrvatskoj i inozemstvu.

Također, kontinuirano se provode stručna usavršavanja u smislu funkcionalne izobrazbe te školovanja sa svrhom stjecanja potrebne stručne spreme za vojno i civilno osoblje na civilnim obrazovnim ustanovama u Republici Hrvatskoj i inozemstvu.

Program potpore osoblju

Potpore osoblju podrazumijeva skup aktivnosti usmjerenih na neposredno zadovoljavanje potreba pojedinca, od zdravstvene skrbi, stambenog zbrinjavanja, skrbi o obitelji do priznanja doprinosa pojedinca uspješnosti djelovanja organizacije, njegove osobne hrabrosti i zasluga dodjelom odlikovanja i priznanja, a sve u svrhu podizanja kvalitete življenja pojedinca.

U sklopu zdravstvene skrbi provodi se Program promicanja, zaštite i očuvanja zdravlja pripadnika Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske.

Za potrebe sudjelovanja pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovnim misijama i drugim aktivnostima u inozemstvu provode se sve neophodne zdravstvene pripreme i mjere prije odlaska te kontrola zdravstvenog stanja po povratku.

Kontinuirano se provode periodični zdravstveni pregledi djelatnih vojnih osoba.

Stambeno zbrinjavanje vojnog i civilnog osoblja vrši se temeljem Pravilnika o korištenju i opremanju službenih stanova. Tijekom 2003. dodijeljeno je 37 službenih stanova, 2004. godine 425, a 54 službena stana do 31. prosinca 2005.

Dodatno je iskazana potreba od strane 1.553 djelatnika za dodjelu službenog stana, što uvelike premašuje mogućnosti Ministarstva obrane koji ne raspolaže s dostatnim brojem slobodnih stanova.

U izradi je novi pravilnik kojim se planira rješavanje stambenog zbrinjavanja, uz već postojeću mogućnost dodjele stana na korištenje za službene potrebe i davanje naknade za stanovanje.

Dodjela odlikovanja i priznanja vrši se u skladu sa Zakonom o odlikovanjima i priznanjima, dok se pohvaljivanje i nagrađivanje obavlja u skladu s Pravilnikom o vrstama pohvala i nagrada, uvjetima i postupku njihove dodjele.

Program izdvajanja i tranzicije osoblja

Proces značajnijeg smanjenja broja djelatnog osoblja započeo je krajem 2002. sa svrhom smanjenja ukupne veličine Oružanih snaga i reforme obrambenog sustava. Tijekom 2004. pristupilo se planskom izdvajanju osoblja s ciljem daljnjeg smanjenja ukupne brojčane veličine, pomlađivanja i dostizanja kvalitativne strukture osoblja primjerene suvremenim oružanim snagama.

Ciljana skupina za izdvajanje uglavnom je starije osoblje koje stječe zakonske uvjete za umirovljenje, vojno osoblje čija zdravstvena sposobnost ne udovoljava kriterijima za ostanak u djelatnoj vojnoj službi te civilno i vojno osoblje neodgovarajuće stručne spreme.

Zdravstvene komisije Ministarstva obrane od svog ustrojavanja 2000. godine obradile su 7.820 zahtjeva za ocjenu zdravstvene sposobnosti djelatnih vojnih osoba, od čega je konačnim rješenjem 6.038 djelatnih vojnih osoba ocijenjeno nesposobnim za djelatnu vojnu službu i umirovljeno.

U provedbi planova izdvajanja osoblja za 2004. i 2005. godinu uvedeno je kvartalno izdvajanje te mogućnost privremenog zadržavanja neophodnog osoblja. Izgrađeni su mehanizmi za učinkovito upravljanje procesom izdvajanja vojnog i civilnog osoblja.

Usporedni prikaz izdvajanja osoblja po godinama:

OSOBLJE	2003.	2004.		2005.	
		PLAN	OSTVARENO	PLAN	OSTVARENO do 31. prosinca
DVO*	4.933	3.886	3.873	1.733	1.609
DSN**	507	1.000	1.289	1.095	1.087
UKUPNO	5.440	4.886	5.162	2.828	2.696

* djelatne vojne osobe

** državni službenici i namještenici

Planirano izdvajanje za 2004. godinu uspješno je realizirano ukupnim izdvajanjem 5.162 osobe. U 2005. planirano je izdvajanje 2.828 osoba, a ukupna realizacija plana je 95,33% (2.696 osoba). Poseban naglasak plana izdvajanja bio je na izdvajanju državnih službenika i namještenika sa srednjom i nižom stručnom spremom. Plan izdvajanja je skoro u potpunosti ostvaren pri čemu je izdvojeno i 996 državnih službenika i namještenika srednje i niže stručne spreme. Izdvajanje osoblja popraćeno je programom tranzicije i zbrinjavanja izdvojenog osoblja (SPECTRA) koji obuhvaća informiranje, tranzicijske radionice, stručno osposobljavanje, savjetovanje i pomoć pri zapošljavanju i samozapošljavanju te uvećane otpremnine u svrhu novog zapošljavanja.

Program SPECTRA pokazao se respektabilnim programom koji je od strane NATO-a višekratno istaknut kao model vojne tranzicije. Time je učinjen značajan doprinos u prilagodbi obrambenog sustava NATO standardima u području upravljanja ljudskim resursima.

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O SPREMNOSTI OBRAMBENOG SUSTAVA,
PROVOĐENJU KADROVSKE POLITIKE I UKUPNOM STANJU U ORUŽANIM SNAGAMA REPUBLIKE HRVATSKE

*PROVEDBA PLANA IZDVAJANJA ZA 2005.
- izvješće na dan 31. prosinca 2005. -*

Osobni čin Stručna sprema	I. kvartal			II. kvartal			UKUPNO ZA I. polugod. 2005.			III. kvartal			IV. kvartal			UKUPNO ZA 2005.		
	PLAN	OSTVAR.	RAZLIKA	PLAN	OSTVAR.	RAZLIKA	PLAN	OSTVAR.	RAZLIKA	PLAN	OSTVAR.	RAZLIKA	PLAN	OSTVAR.	RAZLIKA	PLAN	OSTVAR.	RAZLIKA
GENERALI			0	1		-1	1	0	-1	1		-1	1	1	0	3	1	-2
brigadir	5	10	5	5	5	0	10	15	5	10	4	-6	20	15	-5	40	34	-6
pukovnik	10	12	2	10	8	-2	20	20	0	20	9	-11	20	29	9	60	58	-2
bojnik	10	23	13	20	13	-7	30	36	6	20	12	-8	30	26	-4	80	74	-6
VIŠI ČASNICI	25	45	20	35	26	-9	60	71	11	50	25	-25	70	70	0	180	166	-14
satnik	20	20	0	40	27	-13	60	47	-13	40	22	-18	50	51	1	150	120	-30
natporučnik	15	28	13	45	25	-20	60	53	-7	50	24	-26	70	52	-18	180	129	-51
poručnik	30	32	2	50	23	-27	80	55	-25	60	17	-43	60	40	-20	200	112	-88
NIŽI ČASNICI	65	80	15	135	75	-60	200	155	-45	150	63	-87	180	143	-37	530	361	-169
ČASNICI	90	125	35	171	101	-70	261	226	-35	201	88	-113	251	214	-37	713	528	-185
časnički namjesnik	4	7	3	12	11	-1	16	18	2	8	10	2	16	14	-2	40	42	2
stožerni narednik	9	14	5	27	13	-14	36	27	-9	18	11	-7	36	21	-15	90	59	-31
nadharednik	8	11	3	24	20	-4	32	31	-1	16	11	-5	32	15	-17	80	57	-23
narednik	40	78	38	120	71	-49	160	149	-11	80	51	-29	110	109	-1	350	309	-41
desetnik	10	17	7	10	22	12	20	39	19	20	12	-8	20	28	8	60	79	19
skupnik	3	5	2	9	10	1	12	15	3	6	4	-2	12	11	-1	30	30	0
DOČASNICI	74	132	58	202	147	-55	276	279	3	148	99	-49	226	198	-28	650	576	-74
razvodnik	30	85	55	50	66	16	80	151	71	80	50	-30	100	72	-28	260	273	13
pozornik	6	20	14	18	22	4	24	42	18	12	22	10	24	22	-2	60	86	26
vojnik	5	39	34	15	46	31	20	85	65	10	28	18	20	33	13	50	146	96
VOJNICI	41	144	103	83	134	51	124	278	154	102	100	-2	144	127	-17	370	505	135
D V O	205	401	196	456	382	-74	661	783	122	451	287	-164	621	539	-82	1.733	1.609	-124
državni dužnosnik		3	3			0	0	3	3			0			0	0	3	3
DR			0		1	1	0	1	1			0		1	1	0	2	2
MR		2	2		1	1	0	3	3			0		1	1	0	4	4
VSS	1	16	15	3	18	15	4	34	30	2	8	6	5	18	13	11	60	49
VŠS	1	3	2	2	3	1	3	6	3	2	6	4	4	10	6	9	22	13
SSS	70	47	-23	220	84	-136	290	131	-159	145	60	-85	300	577	277	735	768	33
OŠ	35	8	-27	100	14	-86	135	22	-113	70	23	-47	135	183	48	340	228	-112
DS i N	107	79	-28	325	121	-204	432	200	-232	219	97	-122	444	790	346	1.095	1.087	-8
UKUPNO	312	480	168	781	503	-278	1.093	983	-110	670	384	-286	1.065	1.329	264	2.828	2.696	-132

UPRAVLJANJE PRIČUVNIM I ROČNIM SASTAVOM

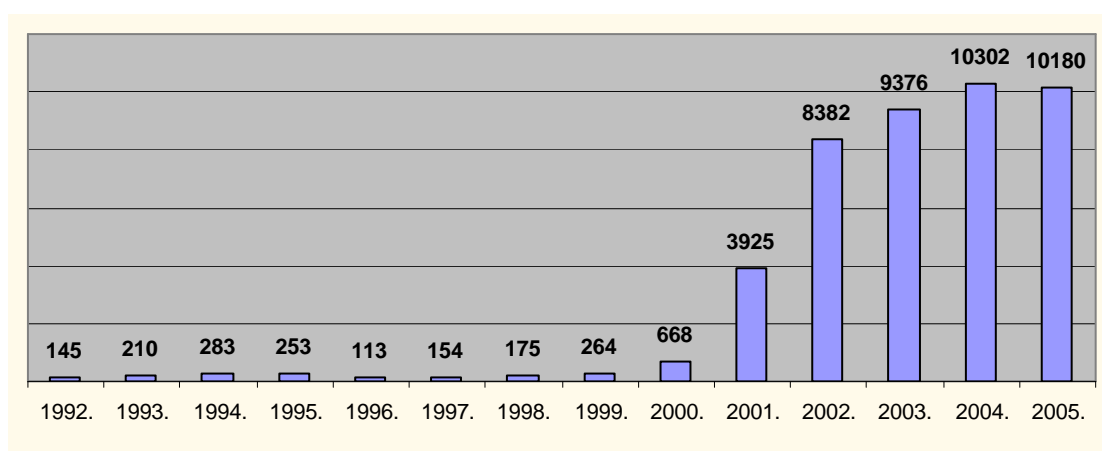
Novaćenje i upućivanje na služenje vojnog roka

Sa stanjem 31. prosinca 2005. u vojnoj evidenciji ureda za obranu ukupno je bilo 160.560 novaka.

U 2004. upućeno je na služenje vojnog roka 12.892 novaka kroz četiri uputna roka. U 2005. upućeno je na služenje vojnog roka 10.579 novaka kroz četiri uputna roka.

Za 2006. planirano upućivanje ukupno 16.000 novaka na služenje vojnog roka, ali je upitna realizacija plana s obzirom na činjenicu da stalni rast civilnog služenja.

S tim u svezi, prikazujemo trend povećanja zahtjeva za civilno služenje po godinama:

Služenje u pričuvnom sastavu

Raščlambom Godišnjeg izvješća o pričuvnicima utvrđeno je da se u vojnoj evidenciji sa stanjem na dan 31. prosinca 2005. godine vodi 955.832 pričuvnika, od čega je 95,59 % vojnika, 2,45%, dočasnika i 1,96% časnika.

Za potrebe Oružanih snaga Republike Hrvatske planira se rasporediti 32.360 pričuvnika.

Za ostale potrebe obrane (civilna zaštita, služba motrenja i obavješćivanja, radna obveza) raspoređeno je 144.375 pričuvnika.

S obzirom na broj pričuvnika koji se vode u vojnoj evidenciji te činjenicu da je preustrojem znatno smanjen pričuvni sastav Oružanih snaga Republike Hrvatske, došlo je do poboljšanja popune Oružanih snaga Republike Hrvatske pričuvnicima (posebno vojnicima) u odnosu na starosnu dob i vojno-stručnu specijalnost.

6. UPRAVLJANJE MATERIJALNIM RESURSIMA

U 2004. i 2005. godini Ministarstvo obrane je provodilo više važnih projekta za podizanje i jačanje sposobnosti obrambenog sustava.

Projekt „NEBO“ (opremanje radarskim sustavima za nadzor hrvatskog zračnog prostora) - tijekom 2003. godine većina dijelova radarskih sustava zaprimljena su u skladišta Oružanih snaga Republike Hrvatske jer zbog nepripremljenih lokacija radari i oprema nisu mogli biti odmah instalirani. Završeno je projektiranje, ishođene su građevinske dozvole te suglasnosti i pokrenuta izgradnja na tri radarske postaje (RP Puntijarka, RP Papuk i RP Borinci).

U 2004. godini uređena je lokacija za Operativno središte u Podvornici te je na navedene tri radarske lokacije izvršeno opremanje radarskih postaja opremom, izvršeni su interni tehnički pregledi, montirani radari i postaje predane korisnicima.

Započeta je adaptacija prostora u Splitu („Lora“) za instalaciju 1. Operativnog središta. Instalirana su i ispitana 3 radarska sustava (MCC i SOC 2). Ispitivanja nisu zadovoljili komunikacijski podsustavi. Pokrenut je postupak pripreme na lokacijama Učka i Rota.

U ovoj godini proizvođač (Lockheed Martin Overseas Company) je kompletirao i proveo završna ispitivanja kupola te su uočeni određeni nedostaci koje će otkloniti. Ispitani su DEG na radarskim položajima. LMOC je nastavio sa istraživanjem nedostataka na CCS. Trenutno LMOC priprema CCS za ponovno ispitivanje. Isto tako ishođena je građevinska dozvola i započeti radovi na Učki te su pokrenuti radovi I. i II. faze na lokaciji radarske postaje. Početak instalacije 4. radara planira se početkom 2006. godine. Nadalje, dobivene su uporabne dozvole za RP Puntijarka i RP Papuk, a u pripremi je tehnički pregled za RP Borinci. Na kraju zatražena je lokacijska dozvola za RP Rota.

Amandmanom 14 Ugovora s tvrtkom LMOC potpisanim 2003. od strane tvrtke postavljen je odštetni zahtjev na iznos od 5,6 mil. \$, što je u izravnom pregovaračkom postupku tijekom rujna 2005. anulirano Amandmanom 15. Odbijeni su svi odštetni zahtjevi i regulirane su međusobne obveze vezano uz kašnjenje radara br. 4 i br. 5 te definirano ugovaranje trogodišnjeg održavanja po novim povoljnijim uvjetima.

Projekt „MORE“ (opremanje radarskim sustavima za nadzor priobalnog područja) - u 2003. godini četiri kompletna radarska sustava preuzeta su u Republici Hrvatskoj. Instalirana je 1. radarska konfiguracija na otoku Visu provedeni interni tehnički pregledi izvršenih radova, opremljeni objekti, te postavljen radar. Nakon provedenih ispitivanja utvrđeno je da proizvođač mora uložiti dodatne napore u razvoju softvera i prilagoditi obradu radarskog signala uvjetima našeg mora. Završeno je projektiranje četiriju radarskih postaja i ishođene su građevinske dozvole i suglasnosti, pokrenuti radovi I. faze na POM „Pl. Brdo“ na Lastovu i pokrenuti su radovi na POM „Vela Straža“ na Dugom Otoku.

Tijekom 2004. godine ponovljena su ispitivanja na 1. radarskoj konfiguraciji na otoku Visu. Instaliran je radar na Lastovu i provedena završna ispitivanja. Proizvođač još uvijek nije u potpunosti zadovoljio sve zahtjeve ispitivanja. Uređena je lokacija za 3. radarsku konfiguraciju na Dugom otoku. Napravljen je projekt, pokrenut je postupak ugovaranja i nabave. Utrošeno je oko 1.300.000,00 kn za računalnu komunikacijsku opremu, ista zaprimljena i predana na uporabu u Oružanim snagama Republike Hrvatske.

U 2005. godini u trećem kvartalu započela je završna ispitivanja na 3. radarskoj konfiguraciji na Dugom otoku i instaliranje i ispitivanje 4. radarske konfiguracije na Mljetu za koju je pripremljena radarska lokacija. Potrebno je uvezati sva 4 radara na dvije dodatne konzole u „Lori“ i provesti ispitivanje radarske mreže MORE. Vršiti se testiranje u sklopu uvođenja radarskih sustava. Završeni su radovi na POM „Vela Straža“ na Dugom Otoku, proveden je tehnički pregled i ishođena uporabna dozvola, postavljen je radar te pokrenuta realizacija II. faze na otoku Lastovu i otoku Visu.

U svrhu opremanja Oružanih snaga Republike Hrvatske teretno terenskim vozilima tijekom 2003. i 2004. godine završena je idejna studija i donesena odluka o nabavi terenskih vozila. Izvršena je nabava 5 vozila za potrebe sudjelovanja Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovnoj misiji u Afganistanu (ISAF) te je ugovorena nabava teretno terenskih vozila za ostale potrebe.

U svrhu nabave inženjerijskih strojeva za potrebe sudjelovanja Oružanih snaga Republike Hrvatske u NATO/PfP operacijama, kao i strojeva i opreme za razminiranje tijekom 2003. godine izvršena je studija i definirani su potrebni inženjerski strojevi. U 2004. godini nabavljeni su inženjerijski strojevi u vrijednosti od 11.000.000,00 kn te je nabavljen stroj za razminiranje i kompleti zaštitnih odijela, a u 2005. godini su nabavljeni inženjerski strojevi koji se nisu mogli isporučiti tijekom 2004. godine (2.000.000,00 kn).

U 2003. godini utvrđeno je da je postojeći žirovertikalni sustav SPERY zastario i neispravan te neisplativ za popravak. Tijekom 2004. godine je nabavljen i ugrađen sustav RAYTHEON. Moderniji, laserski manje podložan kvarovima, duži životni vijek, unificiran sa RTOP-12. Ugovor je završen te je danas sustav u operativnoj funkciji.

Zbog nemogućnosti automatskog unosa podataka o ciljevima, dobivenih od vanjskih korisnika, u brodski oružni sustav te dvosmjernog prijenosa podataka i slike u 2003. godini pokrenut je novi projekt. U 2004. godini nabavljene su hardverske komponente i izrađen je veći dio softvera. U 2005. godini je završen razvoj softvera i sustav je ugrađen na brod. Predstoje završna ispitivanja i primopredaja sustava.

U svrhu opremanja mornaričkom minom u 2003., 2004. i 2005. godini preuzeto je 36 komada mina (MNS M-90) od dobavljača "RIZ Odašiljači".

U 2003. godini istekao je međuremontni resurs transportnog zrakoplova AN-32B, 2004. i 2005. godine izvršen je remont i djelomična modernizacija avionskih sustava, a u 2006. godini predstoji II faza modernizacije avionike.

U svrhu modernizacije helikoptera Mi-8 MTV-1 i pripreme za sudjelovanje u NATO/PfP operacijama u 2003. godini izražena je potreba za opremanjem 2 helikoptera za potrebe NATO i PfP operacija. Tijekom 2004. i 2005. godine izvršena je ugradnja komunikacijske, navigacijske i identifikacijske opreme preko FMF programa te u ovoj godini i ugradnja medicinske opreme.

Tijekom 2003. godine pokrenut je postupak remonta transportnih helikoptera Mi-8 zbog isteka međuremontnog resursa. Izvršen je remont na 6 helikoptera. U 2004. započeo je remont na još 10 helikoptera iz istih razloga kao i prethodne godine, a u 2005. godini proveden je završetak remonta na 10 helikoptera koji je započeo 2004. godine.

U 2003. godini izvršen je remont i modernizacija na 12 borbenih zrakoplova MiG-21 te se nadalje ne planiraju daljnje aktivnosti po navedenim sredstvima.

U svrhu opremanja Oružanih snaga Republike Hrvatske za sudjelovanje u NATO/PfP operacijama izvršena je nabava letачke opreme (2.000.000,00 kn) u 2003. godini, a u 2004. godini izvršeno je opremanje postrojbi Vojne policije koje sudjeluju u međunarodnoj operaciji ISAF (7.344.961,00 kn). U tijeku nabava naoružanja i vojne opreme za potrebe ISAF-a (3.500.000,00 kn).

Do 2003. godine Glavno računalno informacijsko središte (GRIS) je bilo u nezadovoljavajućem stanju: neadekvatan prostor, bez PP zaštite, loša fizička i tehnička zaštita. 2004. godine pokrenut je postupak uređenja, izrađen projekt, odabran izvođač, osigurana novčana sredstva u proračunu (oko 900.000,00 kn). 2005. godine je riješeno energetska napajanje te je Središte dovedeno u stabilno stanje.

Spremnik podataka do 2003. godine nije postojao, 2004. godine izvršen je postupak ugovaranja i nabave (oko 2.400.000,00 kn), te je u 2005. isporučen i instaliran.

Do 2003. godine nije postojao jedinstveni sustav elektroničke pošte, ustrojstvene jedinice u Ministarstvu obrane su koristile sustav "LOTUS/DOMINO", a u Oružanim snagama RH "MS Exchange". U 2004. godini izvršene su odgovarajuće pripreme i osigurana računalna oprema i softverska potpora te je implementacija jedinstvenog sustava u tijeku. Plan je uvezati u sustav sve ustrojstvene jedinice do razine bojne.

Tijekom 2003. i u 2004. godini putem Središnjeg državnog ureda za e-Hrvatsku izvršena je nabava računalne opreme u vrijednosti oko 5.100.000,00 kn. Za 2005. godinu potpisan je ugovor preko Ureda i u tijeku je isporuka.

U 2004. godini je otvoren projekt "KOPNO" u sklopu kojeg je integrirani taktički komunikacijski sustav ITKS, završena je kompletna isporuka i izvršena izobrazba u skladu s ugovorom u vrijednosti oko 14.000.000,00 kn. U 2005. godini Sustav EriTac isporučen prema ugovoru. Izvršena je nadogradnja na uređajima CPX-200. U tijeku odabir izvođača za nabavu kabina veze.

Za poljski induktorski telefon HIT-1 tijekom 2004. godine isporučeno je 2000 komada te tijekom 2005. godine 1000 komada (cca 4.600.000,00 kn). Kompletna isporuka (5000 komada) izvršena je 2005. godine.

U 2004. godini HF radio uređaji su dio projekta "KOPNO". Izvršena su testiranja, pokrenut postupak ugovaranja i nabave, kupljeno 10 HF uređaja u vrijednosti cca 7.599.693,00 kn. Nastavljen je rad na projektu „THALES“. Izvršena je obuka korisnika od strane THALES-a. Potpisan zahtjev za nabavu 42 kompleta uređaja.

Do 2003. godine postojeća rješenja nisu zadovoljavala potrebe i nije bilo veze sa Očevidnikom državne imovine. U 2003. i 2004. godini pokrenut je postupak ugovaranja i nabave informacijskog sustava upravljanja nekretninama te odabrana tvrtka "Times computers".

Na temelju ugovora iz 2003. godine završena je primopredaja sustava za pohranu i analitičko pretraživanje dokumenata i predana Vojnoj sigurnosnoj agenciji.

Na temelju ugovora iz 2003. godine ubrzan je postupak izrade Izvještajno analitičkog poslovnog informacijskog sustava za koji je osigurano cca 2.000.000,00 kn u 2004. godini te je izvršeno snimanje i analiza postojećih informacijskih sustava, identificirani su ključni izvori podataka te je u tijeku implementacija i puštanje u rad novog sustava. Završena je izobrazba korisnika sustava.

U 2004. godini pokrenut je postupak ugovaranja i nabave sustava za praćenje potrošnje telefonskih impulsa u poslovnoj mreži Ministarstva obrane i Oružanih snaga RH (cca 1.200.000,00 kn).

Tijekom 2004. godine kupljeno je 20 komada kripto mobitela (oko 1.500.000,00 kn), te se nastavlja opremanje.

U 2003. godini je završena I. faza adaptacije i opremanja smještajnih kapaciteta za potrebe I. naraštaja kadeta te je u 2004. godini pokrenuta i završena II. faza adaptacije i opremanja smještajnih kapaciteta za potrebe II. i III. naraštaja kadeta na istoj lokaciji. U 2005. godini pokrenuta je III. faza adaptacije i opremanja smještajnih kapaciteta za potrebe kadeta u Zagrebu i u vojarni Kovčanje na Malom Lošinj.

U 2003. godini izvršena je priprema projektnog zadatka za izradu tehničke dokumentacije za projekt tipskih skladišta UBS-a na poligonu „E. Kvaternik“ na Slunju dok je slijedeće 2004. godine izrađena i završena tehnička dokumentacija te nakon revizije izvršena priprema za provedbu postupka ugovaranja radova. U tijeku je postupak ugovaranja radova.

Tijekom 2003. godine izvršena je priprema i početak izrade studije utjecaja na okoliš na poligonu „E. Kvaternik“ na Slunju. U 2004. godini proveden nastavak i završetak izrade studije utjecaja na okoliš te izvršena javna prezentacija studije u Županiji Karlovačkoj. U tijeku je ugovaranje monitoringa na VP „E. Kvaternik“ u skladu sa zaključcima iz Studije.

U 2003. godini pripremljena je izrada programa Konverzije neperspektivnih vojnih nekretnina, a u 2004. provedeno je utvrđivanje postojećeg stanja nekretnina i formirano Povjerenstvo za konverziju te izradu prijedloga. U 2005. godini proveden je nastavak rada na prijedlogu za unapređenje konverzije neperspektivnih vojnih nekretnina.

Tijekom 2004. godine izvršena je izrada specifikacije i troškovnika potrebnih radova za smještaj u kontejnerima u kampu HRV CON-ISAF u Kabulu radi podizanja

kvalitete smještaja pripadnika misije te ugovaranje i izvedba radova uz dopremanje kontejnera. Zaključno s 2005. godinom opremanje i radovi su završeni.

U 2004. godini pokrenuta je prva faza projekta „Vojni geografski informacijski sustav“ izrade vojne kartografske baze podataka i integracija u GIS i pri završetku je I. faza.

Tijekom 2004. godine provedena je izrada karata po NATO standardima u mjerilu 1:50 000 i 1:250 000 (JOG) te se poslovanje nastavlja kontinuirano sukladno osiguranim sredstvima.

U 2004. godini provedena je prilagodba postojećih vojnih karata NATO kartografskim standardima dotiskom UTM mreže te se s istim nastavilo i u 2005. godini sukladno osiguranim financijskim sredstvima.

7. ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ OBRAMBENIH SUSTAVA

Ministarstvo obrane na temelju članka 10. stavka 1. točke 19. Zakona o obrani („Narodne novine“, broj 33/02 i 58/02), obavlja poslove koji se odnose na obrazovni sustav Oružanih snaga te na znanstvenu i istraživačku djelatnost za potrebe obrane, a u tu svrhu ustrojen je Institut za istraživanje i razvoj obrambenih sustava (u daljem tekstu: Institut).

Neposredna zadaća Instituta kao znanstveno-istraživačke ustanove Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske je usklađivanje provedbe znanstvenih projekata za potrebe obrane s odrednicama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju i reforma sustava vojne izobrazbe u skladu s odrednicama Bolonjske deklaracije.

Institut daje poseban doprinos u izradi obrambenih studija i ekspertiza, studija perspektivnosti, prethodnih analiza i programa realizacije te u vođenju znanstvenih projekata vezanih za razumijevanje suvremenih sukoba i kriza, upravljanje složenim procesima i planiranje dostatnih resursa obrane. U dosadašnjem razdoblju Institut je radio na projektima od općeg i posebnog strateškog značaja (elaborati, ekspertize, studije i prethodne analize).

U tablici su prikazani podaci o projektima prema fazama provedbe kao i godišnji proračuni Instituta u razdoblju 2003-2005.

Godina	Broj aktivnih projekata	Broj završenih projekata	Višegodišnji projekti	Projekti u fazi mirovanja	Godišnji proračun (kn)
2003.	14	7	7	-	2.511.000,00
2004.	17	10	7	7	1.161.000,00
2005.	8	-	7	-	1.241.000,00

Djelovanje Instituta usko je povezano s razvojem znanstvenog i strukovnog potencijala Ministarstva obrane i Oružanih snaga u cilju izgradnje suvremenih oružanih snaga koje mogu odgovoriti novim izazovima, te biti dio euro-atlantskih obrambenih i sigurnosnih asocijacija. Institut surađuje sa svim čimbenicima obrazovnog sustava Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske te definira znanstvene grane i područja znanstvenog usavršavanja, izrađuje katalog znanja i mjerodavnosti te određuje pravila o znanstveno istraživačkom radu. Na inicijativu Instituta Nacionalno vijeće za znanost je u području društvenih znanosti utvrdilo novo znanstveno polje Sigurnosne i obrambene znanosti (Pravilnik o znanstvenim i umjetničkim područjima, poljima i granama iz 2005. polje 5.10).

Za potrebe pribavljanja i popune Oružanih snaga Republike Hrvatske novim časnicima borbenih rodova i rodova borbene potpore Institut daje potporu i sudjeluje u civilno-vojnom obrazovanju budućih časnika. U projektu Kadet Institut definira sadržaj i provedbu kolegija općih i specijalističkih vojno-nastavnih modula na fakultetima Sveučilišta u Splitu i Zagrebu.

U narednom razdoblju znanstvena istraživanja će biti usklađena s potrebama obrambenog sustava i usmjerena na istraživanje učinkovitog upravljanja sustavom obrane, resursima i kapacitetima te na područja modeliranja, simulacije, programiranja i modernizacije oružanih sustava, izbora novih vojnih tehnologija i materijala, a posebna pozornost posvetit će se pitanjima intelektualnog vlasništva, inovacija i patenata.

8. FINACIJE I PRORAČUN

Za financiranje obrambenih potreba u posebnom dijelu Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2004. godinu utvrđen je iznos od 3.698.431.872 kn ili 1,81% procijenjenog BDP-a („Narodne novine“, broj 31/04, 104/04 i 189/04). Za aktivnosti Ministarstva obrane koje se financiraju izvan financijskog plana Ministarstva obrane (protupožarna zaštita, krediti, troškovi preustroja i mirovne misije) utvrđen je iznos od 516.218.571 kn ili 0,25% BDP-a. Ukupni obrambeni proračun Ministarstva obrane za 2004. godinu iznosi 4.214.650.443 kn ili 2,06% BDP-a.

Za financiranje obrambenih potreba u posebnom dijelu Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2005. godinu utvrđen je Financijski plan Ministarstva obrane u iznosu od 3.565.247.264 kn ili 1,61% procijenjenog BDP-a („Narodne novine“, broj 171/04, 89/05, 122/05 i 144/05). Za plaće i naknade zaposlenima namijenjen je iznos od 2.625.927.701,00 kn ili 73,7% financijskog plana za 2005. godinu, a za materijalne, financijske i ostale rashode 939.319.563,00 kn ili 26,3%. Za aktivnosti Ministarstva obrane koje se financiraju izvan financijskog plana Ministarstva obrane (protupožarna zaštita, krediti, troškovi preustroja – otpremnine i mirovne misije) utvrđen je iznos od 431.312.998 kn ili 0,19% BDP-a tako da je Obrambeni proračun za 2005. godinu iznosio 3.996.560.262 ili 1,80% BDP-a.

Ukupni prihodi i primici Ministarstva obrane u razdoblju siječanj – prosinac 2004. godini iznose 3.803.900.677,30 kn i prikazani su u sljedećoj tablici:

Naziv računa		Financijski plan 2004.	Izvršenje I - XII 2004.	Indeks
1		2	3	4=3/2*100
6	Prihodi poslovanja	3.698.431.872,00	3.743.971.709,94	101,23
64	Prihodi od imovine		1.220.026,78	
65	Prihodi od administrativnih pristojbi i po posebnim propisima		9.118.294,99	
66	Ostali prihodi	3.698.431.872,00	3.733.633.388,17	100,95
661	Prihodi koje proračuni i proračunski korisnici ostvare obavljanjem poslova na tržištu		78.570.325,56	
663	Donacije od pravnih i fizičkih osoba izvan opće države		375.602,44	
664	Prihodi iz proračuna za financiranje redovne djelatnosti korisnika proračuna	3.698.431.872,00	3.654.687.460,17	98,82
7	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine		2.008.984,86	
	UKUPNO PRIHODI	3.698.431.872,00	3.745.980.694,80	101,29
8	Primici od financijske imovine i zaduživanja		57.919.982,50	
	U K U P N O P R I H O D I I P R I M I C I	3.698.431.872,00	3.803.900.677,30	102,85

Ostvareni prihodi iz Državnog proračuna manji su od plana u iznosu od 43.744.411,83 kn jer nije doznačen iznos od 14.112.368,00 kn za plaćanje premije dopunskog zdravstvenog osiguranja i iznos od 29.632.043,83 kn za podmirenje materijalnih rashoda.

Od ostalih prihoda ističu se prihodi od obavljanja poslova na tržištu (vlastiti prihodi) u iznosu od 78.570.325,56 kn koje su ostvarile sljedeće ustrojstvene jedinice:

1. Služba za gospodarenje nekretninama	63.904.187,49 kn,
2. Služba za nekretnine, graditeljstvo i zaštitu okoliša	9.186.444,07 kn,
3. Glavni stožer Oružanih snaga	5.191.745,62 kn,
4. Služba za odnose s javnošću i informiranje	286.705,98 kn
5. Služba za prijem i potporu	1.242,40 kn.

Primici Ministarstva obrane u iznosu od 57.919.982,50 kn sastoje se od primljenih zajmova za nabavu vojne opreme u iznosu 51.189.415,65 kn i povrata stambenih kredita danih u ranijem razdoblju u iznosu od 6.730.566,85 kn.

Tijekom 2005. godine (prema privremenim podacima) ostvareni prihodi i primici Ministarstva obrane iznose 3.624.573.857,32 kn.

Naziv računa		Financijski plan 2005.	Privremeno izvršenje 2005.	Indeks
1		2	3	4=3/2*100
6	Prihodi poslovanja	3.565.247.264,00	3.615.805.630,36	101,42
64	Prihodi od imovine		2.504.776,02	
65	Prihodi od administrativnih pristojbi i po posebnim propisima		3.492.519,65	
66	Ostali prihodi	3.565.247.264,00	3.609.808.334,69	101,25
661	Prihodi koje proračuni i proračunski korisnici ostvare obavljanjem poslova na tržištu		78.511.293,24	
663	Donacije od pravnih i fizičkih osoba izvan opće države		30.900.610,54	
664	Prihodi iz proračuna za financiranje redovne djelatnosti korisnika proračuna	3.565.247.264,00	3.500.396.430,91	98,18
7	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine		1.823.349,14	
	UKUPNO PRIHODI	3.565.247.264,00	3.617.628.979,50	101,47
8	Primici od financijske imovine i zaduživanja		6.944.877,82	
	U K U P N O P R I H O D I I P R I M I C I	3.565.247.264,00	3.624.573.857,32	101,66

Prihodi iz Državnog proračuna za financiranje redovne djelatnosti za navedeno razdoblje ostvareni su u iznosu 3.500.396.430,91 kn i uklopili su se u planirane okvire za promatrano razdoblje. Pored prihoda iz Državnog proračuna za financiranje redovne djelatnosti ostvareni su i prihodi koji nisu planirani u 2005. godini, od kojih su najznačajniji prihodi od obavljanja poslova na tržištu (vlastiti

prihodi) u iznosu od 78.511.293,24 kn i donacije u iznosu od 30.900.610,54 kn. Prihodi od obavljanja poslova na tržištu ostvarile su sljedeće ustrojstvene jedinice:

1. Služba za gospodarenje nekretninama	66.152.854,36 kn
2. Služba za nekretnine, graditeljstvo i zaštitu okoliša	9.983.246,15 kn
3. Glavni stožer Oružanih snaga	1.792.085,58 kn
4. Služba za odnose s javnošću i informiranje	166.572,77 kn i
5. Služba za prijem i potporu	416.534,38 kn.

Primici Ministarstva obrane u iznosu od 6.944.877,82 kn odnose se na povrat stambenih kredita danih u ranijem razdoblju.

Ukupni ostvareni rashodi u razdoblju siječanj – prosinac 2004. godine iznose 3.865.266.733,45 kn i prikazani su po ekonomskoj klasifikaciji i izvorima financiranja u tablici koja slijedi:

	Naziv računa	Financijski plan za 2004.	Izvršenje I - XII 2004.	Indeks
	1	2	3	4=3/2*100
31	Rashodi za zaposlene	2.651.646.584,00	2.654.375.822,21	100,10
32	Materijalni rashodi	1.016.089.485,00	1.021.730.215,04	100,56
34	Financijski rashodi	4.460.138,00	69.703.028,21	1.562,80
37	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	13.630.400,00	8.107.702,84	59,48
38	Ostali rashodi	4.886.600,00	40.286.850,13	824,44
3	Rashodi poslovanja	3.690.713.207,00	3.794.203.618,43	102,80
4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	7.718.665,00	0,00	0,00
	Rashodi za izvor 1 (Državni proračun)	3.698.431.872,00	3.794.203.618,43	102,59
	Rashodi za izvor 2 (Vlastita sredstva)	0,00	71.033.723,47	
	Rashodi za izvor 4 (Donacije)	0,00	29.391,55	
	UKUPNI RASHODI - IZVOR 1 + 2 + 4	3.698.431.872,00	3.865.266.733,45	104,51

Iako su ostvareni rashodi koji se financiraju iz Državnog proračuna (izvor 1) u okviru planiranih sredstava, do prekoračenja je došlo na računu 3434901 sudske presude od 2.955,87% (ostvareno 64.173.252,57 kn), na računu 3433 zatezne kamate od 685,79%, a odnosi se na rashode za kamate na zakašnjela plaćanja (ostvareno 2.964.806,31 kn), te zbog ostvarenih, a neplaniranih rashoda na računu 384 Rashodi iz proteklih godina u iznosu od 37.129.102,47 kn i rashoda za mirovne misije (ISAF i UN) u iznosu od 9.503.801,45 kn.

Na računima skupine 37 izvršenje je manje od plana za 40,52% jer tijekom 2004. godine nisu sklapani novi ugovori o školovanju, kako je prvotno bilo planirano.

Rashodi koji su vezani za obavljanje ostalih poslova vlastite djelatnosti iznose 71.033.723,47 kn i nisu bili planirani u financijskom planu Ministarstva obrane za 2004., kao niti donacije (ostvarene u iznosu od 29.391,55 kn).

U 2005. godini prema privremenom izvješću ostvareni su rashodi u iznosu od 3.546.285.308,23 kn. Iako su ostvareni rashodi Ministarstva obrane u navedenom razdoblju u okviru planiranih sredstava, ostvareni rashodi veći su od plana na računima „energija“, „komunalne usluge“, „usluge telefona, pošte i prijevoza“ i „ostali nespomenuti financijski rashodi“.

Naziv računa		Financijski plan za 2005.	Privremeno izvršenje 2005.	Indeks
1		2	3	4=3/2*100
31	Rashodi za zaposlene	2.496.634.727,00	2.444.798.609,51	97,92
32	Materijalni rashodi	1.051.465.475,00	935.101.836,38	88,93
34	Financijski rashodi	5.474.262,00	67.401.538,58	1.231,24
37	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	8.035.200,00	5.0147.447,89	62,44
38	Ostali rashodi	3.637.600	1.157.674,61	31,83
	Rashodi za izvor 1 (Državni proračun)	3.565.247.264,00	3.453.477.106,97	96,87
	Rashodi za izvor 2 (Vlastita sredstva)	0,00	62.189.590,85	0,00
	Rashodi za izvor 4 (Donacije)	0,00	30.618.610,41	0,00
	UKUPNI RASHODI - IZVOR 1 + 2 + 4	3.565.247.264,00	3.546.285.308,23	99,47

Prekoračenje na računu „energija“ (22%) rezultat je povećanja cijene goriva, a prekoračenja na računu „komunalne usluge“ (32%) nastala su zbog uvođenja novih i povećanja postojećih komunalnih naknada od strane jedinica lokalne samouprave za objekte Ministarstva obrane. Na računu „usluge telefona, pošte i prijevoza“ ostvareno je prekoračenje od 78% jer je zbog nove sistematizacije radnih mjesta u Ministarstvu obrane u 2005. godini došlo do premještanja ljudi, a time i povećanih troškova prijevoza na posao i s posla. Na računu „ostalih nespomenutih financijskih rashoda“ došlo je do velikog prekoračenja na računu „sudske presude“, koje su ostvarene u iznosu od 61.108.234,49 kn.

Na računima skupine 37 – „naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade“ izvršenje je manje od plana za 37,56% uglavnom iz razloga što u promatranom razdoblju nije ostvarena planirana dinamika upisa u viši stupanj školovanja djelatnika koji s Ministarstvom obrane imaju sklopljeni ugovor o školovanju (izvanredni studij).

Iz tablice koja slijedi, a u kojoj je prikazano izvršenje financijskog plana Ministarstva obrane po glavama za razdoblje siječanj-prosinac 2004. godine, vidljivo je prekoračenje plana na glavi Hrvatska kopnena vojska i glavi Centri za obavješćivanje.

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O SPREMNOSTI OBRAMBENOG SUSTAVA,
PROVOĐENJU KADROVSKE POLITIKE I UKUPNOM STANJU U ORUŽANIM SNAGAMA REPUBLIKE HRVATSKE

Proračunska glava	Financijski plan 2004.	Izvršenje I – XII 2004.	Index
1	2	3	4=3/2*100
05 – UPRAVNI DIO	633,785,618.00	596.340.986,49	94,09
10 – HRVATSKA KOPNENA VOJSKA	1,920,887,198.00	2.156.854.738,16	112,28
15 – HRVATSKA RATNA MORNARICA	302,384,588.00	280.000.306,39	92,60
20 – HRVATSKO RATNO ZRAKOPLOVSTVO	385,969,869.00	368.691.156,84	95,52
25 – COB-ovi	47,069,011.00	54.482.098,31	115,75
35 –IZVANGRANSKE USTROJBENE CJELINE	408,335,588.00	337.834.332,24	82,73
RASHODI ZA IZVOR 1 (Državni proračun)	3.698.431.872,00	3.794.203.618,43	102,59
RASHODI ZA IZVOR 2 (Vlastita sredstva)		71.033.723,47	
RASHODI ZA IZVOR 4 (Donacije)		29.391,55	
U K U P N I RASHODI – IZVOR 1 + 2 + 4	3.698.431.872,00	3.865.266.733,45	104,51

Izvršenje na proračunskoj glavi Hrvatska kopnena vojska veće je od planiranog uglavnom zbog prekoračenja u izvršenju na računu 31 rashodi za zaposlene za 9,97%, na računu 3234 komunalne usluge za 104,38%, na računu 3223 energija za 70,43%, na računu 3232 usluge tekućeg i investicijskog održavanja za 59,53% te zbog ostvarenih, a neplaniranih rashoda na računu 3841 materijalni rashodi iz proteklih godina u iznosu od 16.589.736,74 kn.

Izvršenje na proračunskoj glavi Centri za obavješćivanje veće je od planiranog zbog prekoračenja u izvršenju rashoda za zaposlene za 31,54%.

Izvršenje plana za glavu Izvangranske ustrojstvene jedinice u 2004. godini manje je od plana za 17,27% jer se preustroj Oružanih snaga, odnosno izdvajanje dijela postrojbi iz sastava HKoV-a i prelazak u sastav IUC-a odvijao sporije od prvotno planirane dinamike.

Privremeno izvršenje Financijskog plana MORH po glavama u 2005. godini prikazano je tablici koja slijedi:

Proračunska glava	Financijski plan 2005.	Privremeno izvršenje 2005.	Indeks
1	2	3	4=3/2*100
05 – UPRAVNI DIO	596.545.109,65	580.453.819,09	97,30
10 – HRVATSKA KOPNENA VOJSKA	1.863.476.201,70	1.887.464.932,38	101,29
15 – HRVATSKA RATNA MORNARICA	280.846.322,39	275.315.125,40	98,03
20 – HRVATSKO RATNO ZRAKOPLOVSTVO	392.675.320,19	375.962.787,58	95,74
35 –IZVANGRANSKE USTROJBENE CJELINE	431.704.310,07	334.280.442,52	77,43
RASHODI ZA IZVOR 1 (Državni proračun)	3.565.247.264,00	3.453.477.106,97	96,87
RASHODI ZA IZVOR 2 (Vlastita sredstva)	0,00	62.189.590,85	0,00
RASHODI ZA IZVOR 4 (Donacije)	0,00	30.618.610,41	0,00
U K U P N I RASHODI – IZVOR 1 + 2 + 4	3.565.247.264,00	3.546.285.308,23	99,47

Izvršenje financijskog plana Ministarstva obrane u razdoblju siječanj-prosinac 2005. godine po glavama u okviru je plana.

Plan i izvršenje aktivnosti Ministarstva obrane koje se financiraju s proračunskih pozicija Ministarstva financija za 2004. godinu prikazane su u sljedećoj tablici:

Red. broj	OPIS	Financijski plan 2004.	Izvršenje I – XII 2004.	Index
1	2	3	4	$5=4/3*100$
1	Mirovne misije	60.000.000,00	59.559.777,83	99,26
2	Protupožarna zaštita	55.524.893,00	*59.148.323,70	106,52
3	Troškovi preustroja (otpremnine)	240.193.678,00	**243.468.169,56	101,36
4	Kredit	160.500.000,00	***129.897.815,52	80,93
	UKUPNO	516.218.571,00	492.074.086,61	95,32

* Razlika između planiranih i ostvarenih rashoda za protupožarnu zaštitu u iznosu od 3.623.430,70 kn tereti Financijski plan Ministarstva obrane.

** Razlika između planiranih i isplaćenih otpremnina u iznosu od 3.274.491,56 kn tereti Financijski plan Ministarstva obrane za 2004. godinu na računu 31214 otpremnine.

*** Sve kreditne obveze za kredite u 2004. plaćene. Razlika između plana i izvršenja nastala je zbog promjene tečaja \$.

Plan i izvršenje aktivnosti Ministarstva obrane koje se financiraju s proračunskih pozicija Ministarstva financija za 2005. godinu prikazane su u sljedećoj tablici:

Red. broj	OPIS	Financijski plan 2005.	Privremeno izvršenje 2005.	Indeks
1	2	3	4	$5=4/3*100$
1	Mirovne misije	45.000.000,00	37.421.578,57	83,2
2	Protupožarna zaštita	60.803.520,00	*61.846.818,52	101,7
3	Troškovi preustroja (otpremnine)	188.444.946,00	188.444.946,00	100
4	Kredit	137.064.532,00	134.799.318,07	98,3
	UKUPNO	431.312.998,00	422.512.661,16	98,0

* Razlika između planiranih i ostvarenih rashoda za protupožarnu zaštitu u iznosu od 1.043.298,52 kn tereti Financijski plan Ministarstva obrane.

U razdoblju siječanj – prosinac 2005. godine ukupno izvršenje aktivnosti Ministarstva obrane koje se financiraju s proračunskih pozicija Ministarstva financija za 2005. godinu iznosi 422.512.661,16 kn ili 98 % plana. Ukupni rashodi za međunarodne mirovne misije u razdoblju siječanj – prosinac 2005. godine realizirani su u iznosu od 37.421.578,57 kn ili 83 % plana za to razdoblje. Za protupožarnu zaštitu utrošeno je 61.846.818,52 kn, što je za 1,7 % više od plana. Na ime otpremnina isplaćeno je 188.444.946,00 kn odnosno 100 % plana. U promatranom razdoblju plaćene su obveze po kreditima u ukupnom iznosu od 134.799.318,07 kn (98,3% plana).

Ukupno izvršenje financijskog plana Ministarstva obrane za 2004. godinu iznosi 3.865.266.733,45 kn ili 1,88% procijenjenog BDP-a. Na plaće i naknade zaposlenima odnosi se 2.800.556.733,89 kn ili 72,45% ukupnog financijskog plana, a na materijalne rashode 1.064.709.999,56 kn ili 27,55%. Izvršenje aktivnosti Ministarstva obrane s pozicija Ministarstva financija iznosi 485.176.164,35 kn tako da je izvršenje obrambenog proračuna za 2004. godinu 4.350.442.897,80 kn ili 2,12 % procijenjenog BDP-a.

Iako se tijekom 2004. godine brojno stanje Ministarstva obrane smanjilo za 5.162 djelatnika, struktura financijskog plana ostala je nepovoljna jer se istovremeno sa smanjenjem brojnog stanja smanjila i visina Obrambenog proračuna tako da u ukupnom izvršenju Financijskog plana rashodi za zaposlene i naknade sudjeluju s nešto više od 72%. Uz pretpostavku rasta BDP-a i zadržavanja trenutnog udjela Obrambenog proračuna u njemu, očekujemo da bi se sredstva oslobođena smanjenjem brojnog stanja mogla utrošiti za opremanje i modernizaciju Oružanih snaga Republike Hrvatske.

Tijekom 2004. godine, dio proračunskih prihoda iskorišten je za podmirenje prenesenih obveza iz 2003. godine u iznosu od 195,7 mil. kn, a krajem godine Ministarstvo financija nije doznačilo iznos od 43,7 mil. kn u okviru odobrenog Proračuna. Zbog naprijed navedenog, kao i činjenice da je proračun umanjnjen prenamjenom krajem godine za 53,9 mil. kn, prenesene obveze na kraju 2004. godine u 2005. godinu iznosile su 269,88 mil. kn.

Pored prihoda iz proračuna tijekom 2004. godine Ministarstvo obrane ostvarilo je 78,6 mil. kn vlastitih prihoda. No, kako je Ministarstvo obrane u istom razdoblju ostvarilo 71 mil. kn rashoda od vlastite djelatnosti ovaj je iznos za izvršenje financijskog plana Ministarstva obrane gotovo neutralan.

Privremeno izvršenje financijskog plana Ministarstva obrane u 2005. godine iznosi 3.546.285.308,23 kn i manje je od plana za 0,53%. Ukupno ostvareni rashodi za plaće i naknade zaposlenima iznose 2.567.744.190,05 kn (72,4%), a ostvareni materijalni, financijski i ostali rashodi iznose 978.541.118,18 kn (27,6%). Pored nepovoljne strukture financijskog plana u izvršenju materijalnih rashoda tijekom promatranog razdoblja još uvijek nam problem predstavlja činjenica da isplate po sudskim presudama i pljenidbe u ovršnim postupcima terete proračun Ministarstva obrane, iako nisu u vezi s tekućim poslovanjem Ministarstva obrane. U Financijskom planu Ministarstva obrane za 2006. godinu otvorena je nova aktivnost pod nazivom „Sudske presude“ u kojoj su osigurana sredstva za te namjene.

9. ZAKLJUČAK

Procjena prijetnji i rizika ukazala je na potrebu reforme obrambenog sustava. Mala vjerojatnost konvencionalne prijetnje omogućava provedbu sveobuhvatne reforme Oružanih snaga Republike Hrvatske. Vrlo visoka vjerojatnost asimetričnih prijetnji nameće potrebu razvoja novih obrambenih sposobnosti te jače sudjelovanje u kolektivnoj i kooperativnoj sigurnosti euroatlantskih integracija.

Na području strateškog planiranja osiguran je politički konsenzus izradom dokumenta Strateški pregled obrane. Predsjednik Republike Hrvatske i Vlada Republike Hrvatske ovim dokumentom odredili su buduće misije i zadaće Oružanih snaga Republike Hrvatske, zacrtali temeljne karakteristike novog koncepta obrane i nove strukture Oružanih snaga Republike Hrvatske, te su odredili okvirne planske parametre potrebnih resursa i brojčane veličine osoblja u obrambenom sustavu. Strateškim pregledom obrane osigurane su smjernice za daljnju racionalizaciju ustroja Ministarstva obrane, uređenje funkcionalnih odnosa između upravnog dijela Ministarstva obrane i Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske te jačanje sustava obrambenog planiranja.

Stanje na području obrambenih priprema traži dodatnu pozornost. Temeljna pretpostavka pokretanja procesa promjena trebala bi biti nova rješenja koja bi trebalo donijeti u što kraćem vremenu. U cilju sustavnog uređenja područja civilne obrane, civilnog i civilno-vojnog kriznog planiranja, odnosno upravljanja krizama, nužno je izraditi koncept kojim će se odrediti načini odgovora na sigurnosne izazove vojne i nevojne naravi, utvrditi potrebne sposobnosti i institucije koje će biti nadležne za njihov razvoj. Normativno uređenje ovog područja, temeljeno na jasnom konceptu, omogućit će provedbu reformskih napora koji će rezultirati posjedovanjem sposobnosti za odgovor na buduće sigurnosne izazove.

Međunarodna obrambena suradnja usmjerena je prema približavanju članstvu u euroatlantskim sigurnosnim i obrambenim integracijama i potpori izgradnje sposobnosti Oružanih snaga Republike Hrvatske, tako da je njena kvaliteta poboljšana. Povećan je broj hrvatskih vojnih izaslanika u inozemstvu, kao i broj stranih vojnih izaslanika akreditiranih u Republici Hrvatskoj. Uspješno je okončan treći ciklus implementacije Godišnjeg nacionalnog programa (ANP-a), a u provedbi je i četvrti ANP za razdoblje 2005/2006 koji je također pozitivno ocijenjen od strane partnera iz NATO saveza, poglavito po pitanju regionalne suradnje, provedbe obrambenih reformi, te doprinosa NATO operacijama. Ispunjeni su zahtjevi u sklopu Partnerstva za mir i nastavljen je rad na implementaciji partnerskih ciljeva, te je povećano sudjelovanje u aktivnostima Individualnog partnerskog programa.

Intenzivirano je sudjelovanje pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u međunarodnim mirovnim i humanitarnim operacijama što je znatno doprinijelo ugledu Republike Hrvatske. Određeni su prioriteti za sudjelovanju u regionalnim inicijativama. Obveze na području nadzora naoružanja u potpunosti su ispunjene.

Na borbenu spremnost zapovjedništava, postrojbi i ustanova Oružanih snaga Republike Hrvatske snažno su djelovali naponi na smanjenju brojnog stanja osoblja i usklađivanje s normama profesionalnog razvoja, provedba otpisa neispravnih materijalno tehničkih sredstava i smanjenje broja vojnih objekata.

U posljednje tri godine poduzete su ozbiljne mjere za podizanje ispravnosti borbene i druge tehnike. Sadašnja ispravnost opreme je na najvišoj razini, ali s obzirom da se radi o opremi kojoj je životni vijek pri kraju ili na samom kraju potrebno je uvođenje nove borbene i druge tehnike. U sljedećih deset godina treba u potpunosti zamijeniti postojeću borbenu i drugu tehniku s novim borbenim sustavima što će tražiti znatna financijska sredstva.

Oružane snage Republike Hrvatske ulažu maksimalne napore kako bi borbenu spremnost postrojbi održali na potrebnoj razini. Sve značajne zadaće realiziraju se kvalitetno u zacrtanim rokovima.

Višegodišnji proces „starenja snaga“ zaustavljen je u 2004. godini početkom prijema novog mlađeg osoblja. Uspješnom provedbom programa izdvajanja osoblja stvoreni su uvjeti za uspostavu i provedbu posebnog programa pribavljanja osoblja kao stalne i neprekinute djelatnosti. Profesionalni razvoj časnika i dočasnika koji podrazumijeva pojedinačnu izobrazbu i obuku, odabir i raspored na dužnosti te promicanje u više činove sustavno je riješen kroz načelo jednakih dostupnosti i mogućnosti daljnjeg profesionalnog razvoja. Djelatne vojne osobe koje ne mogu dostići propisane standarde profesionalnog razvoja, planski se izdvajaju uz korištenje programa tranzicije. Posebna pozornost posvećuje se razvoju sustava potpore osoblju u svrhu podizanja kvalitete življenja djelatnih vojnih osoba (plaće i naknade za stanovanje). Materijalni status pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske traži daljnja poboljšanja u smislu podizanja kvalitete življenja djelatnih vojnih osoba.

Trend znatnog povećanja zahtjeva za civilno služenje vojnog roka i uočeni problemi s provedbom obuke pričuvnog sastava ukazuju na potrebu za preispitivanjem postojećeg sustava vojne obveze.

Problem održavanja brojnih vojnih objekata i druge infrastrukture rješava se prvenstveno smanjivanjem njihovog broja, grupiranjem na odgovarajućim lokacijama te njihovom modernizacijom i standardizacijom u skladu sa zahtjevima modernih oružanih snaga.

Donošenje novih strategija iz područja nacionalne sigurnosti i obrane te Dugoročnog plana razvoja Oružanih snaga traži prilagodbu postojeće zakonske regulative nužne potrebama nastavka transformacije hrvatskog obrambenog sustava. To se posebice odnosi na prilagodbu Zakona o obrani, Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske, Zakona o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske, policije, civilne zaštite te državnih službenika i namještenika u mirovnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu te donošenje novog zakona o zatvaranju i prenamjeni vojnih nekretnina i zakona o Hrvatskoj obalnoj straži.

Unatoč potrebi daljnje reforme, obrambeni sustav Republike Hrvatske sposoban je ispuniti svoju temeljnu svrhu odvratanja napada na Republiku Hrvatsku, zaštitu njenog suvereniteta, neovisnosti, teritorijalne cjelovitosti i sigurnosti građana. Dostignuti stupanj međunarodne obrambene suradnje, sudjelovanje u međunarodnim mirovnim misijama i međunarodnim vojnim vježbama u okviru NATO/PfP dodatno osnažuje obrambenu sposobnost Republike Hrvatske te obučenost i uvježbanost Oružanih snaga Republike Hrvatske.